

SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77
 Éjjeli telefon (nyomda) 2-02
 KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77
 Str. Baron L. Pop 10
 ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 F. 1150 Le.
 Félév 600 "
 Neg. 320 "
 Egy h. 110 "

X éviolyam ♦ 31. szám
 1929 Február Péntek 8
 • 5689 év 55bat 27 *

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Megtörtént a lej kurzusának törvényes stabilizálása

Száz lej zürichi paritása 3-10 svájci frank, egy angol font 813 uj lej

A stabilizációs árfolyamot nem királyi dekrétummal, hanem a valutatörvény függelékeként léptette életbe a kormány. Rövidesen újabb bankjegykibocsátás lesz. Pénteken alakul meg az Autonóm Pénztár. Harmincéves koncessziót kap a svéd gyufatrösz. Gyökeresen új rezsim lép életbe a Banca Naționalănál

Lugosanu államtitkár ma viszi Párisba a megszavazott kölcsönjavaslatokat

BUCURESTI-BUKAREST, febr. 7. Az Uj Kelet tud.) Ma délelőtt tíz óra-körülbörül minisztertanács ült össze, amelyen Burileanu bankkormányzó is résztvett. A minisztertanácsban megvitatták a lej kurzusát és plenipotenciát adtak Mihály Popovicinak a stabilizáció kurzusának megállapítására. Tözsde-zárás után félnygy órakor plenáris minisztertanács ült össze, amely megállapította a lej végleges kurzusát.

Délután félnygy órakor a szenátus megkezdte a pénzügyi törvényjavaslatok vitáját. Victor Antonescu a liberális párt részéről megismételte Duca dekarációját, Mayer Ebner és Gyárfás-szenátorok pedig a Zsidó Parlamenti Club, illetőleg a Magyar Pártnak a Kamarában tett dekarációját ismételték meg. Ezután általános meglepetésre Mihály Popovici a szavazás alatt álló Logea Monetara függelékeképen beterjesztette a stabilizációs javaslatot. Eredeti terv szerint a stabilizációt szombatról vasárnapra virradó éjjel dekré-tummal akarták életbe léptetni. Érthető meglepetést keltett, hogy a pénzügy-miniszter váratlanul a pénzügyi törvények függelékeképen szavaztatta meg a stabilizációs kurzust. A stabilizációs kurzus a lej árfolyamát a svájci frankkal szemben 310-ben, az angol fonttal szemben pedig 813-ban állapítja meg. A szenátusból Mihály Popovici autón a Kamarába hajtattott, a hol szünetben benyújtotta és megszavaztatta a stabilizációs kurzus javaslatát.

Törvényerőre emelkedtek a pénzügyi javaslatok

(Bucuresti-Bukarest, február 7. Az Uj Kelet tud.) A parlament mindket-lháza megszavazta a kölcsönjavaslatokat, amelyek a Monitorul Oficial péntek reggeli számában meg is jelennek már. A már megszavazott törvények alapján az Állami Monopóliumok Au-tonóm Pénztára ugyancsak pénteken reggel megtartja alakuló, illetve első körgyűlést, amely a külföldi banká-rokhoz fordul a már megkötött kölcsön folyósításáért. Az ezzel járó formalitá-sok miatt Ion Lugosanu miniszterelnök-ségi államtitkár azonnal Párisba ut-azik és a kormány, illetve az Auto-nóm Pénztár megbízásából aláírja a végleges kölcsönjegyzőkönyvet.

A stabilizációs törvényjavaslat szövege

A hivatalos lapban tulajdonképen csak három törvény fog megjelenni, míg a másik öt javaslat mellékletként szerepel a főtörvényeknél. Az első ja-vaslat, amely a parlament elé került, az ugynevezett valutatörvény, amely tulajdonképen a stabilizációra vonat-kozik. A törvény szövege a következő:

1. szakasz. A román állam pénze-gy-ege a leu, amelynek kilenczetes dí-nóságú arany súlyát... milligramban minisztertanács naplóval fogják meg-állapítani a jelen törvény kihirdetése után.

2. szakasz. Megerősítést nyer a Banca Nationala részére az 1880 április 17-én hozott argonikus törvény által biztosított bankjegykibocsátási privilégium, a melyet az 1886 március 7-iki, az 1901

január 26-iki és június 23-iki, valamint az 1925 június 19-iki törvények meg-hosszabbítottak.

A Banca Nationala bankjegyei to-vábbra is törvényes forgalom tárgyát képezik.

3. szakasz. A Banca Nationala bank-jegyei akár látra, akár bemutatásra be-válthatók a bank központi székhelyén annak választása szerint akár törvé-nyes árfolyamu aranyermekre, vagy aranyrudakra, akár aranyra beváltha-tó idegen devizákra. Az utóbbi esetben a devizák csak olyan áron cedálhatók, amely a teoretikus paritást és az arany szállítási költségeinek összegét nem ha-ladja meg.

A bank a mennyiség korlátozása nél-kül biztosítja a bankjegyek konvertibi-litását, mégis senkisen válthat be egy-szerre 100 zer lejnél kevesebbet.

4. szakasz. A Banca Nationala köte-les aranyban, vagy törvényesen kon-vertálható exportképes aranyban olyan fedezettel rendelkezni, amely legalább 35 százalékát teszi ki a látra szóló kötelezettségeinek.

5. szakasz. A kormány felhatalma-zást kap arra, hogy 1, 2, 5, 10 és 20 le-jes váltópénzeket bocsásson ki alumi-umkeverékből, vagy nikkeltől.

A forgalomba helyezett váltópénz ösz-szege nem haladhatja meg a 3 milliárd lejt.

6. szakasz. Elfogadjatik a kormány által a valuta stabilizációjáról és az or-szág gazdasági fejlődéséről készített

program, amelyet a jelen törvény mel-léklete reprodukál.

A kormány az ezen programban meg-állapított időpontban be fogja terjesz-teni az érvénybeléptetéshez szükséges összes törvényjavaslatokat.

A kormány felhatalmazást kap arra,

A Banca Nationala új alkotmánya

A stabilizációs törvényhez csatolt men-dület, amely a Banca Nationala új szabályzatát foglalja magában, a tör-vény integráns részét képezi. Ezeket a szabályzatokat a Banca Nationala rend-kivüli körgyűlése fogja megszavazni március 3-ikán. Az új szabályzat leg-fontosabb része s a bankjegyfedezet, amely tudvalevőleg 35 százalékos lesz aranyban, vagy konvertálható devi-zákban.

Ez az ugynevezett gold-exchange-rendszer addig marad érvényben, amíg Románia is áttérhet az arany valutára, a goldtandard rendszerre.

Mindaddig a Banca Nationala nem köteles effektív aranyat adni, csak ru-dakban, amelyek darabonkénti értéke 100 ezer lej. A 35 százalékos aranyfe-dezetből 25 százalékának kész aranyban vagy külföldön levő szabad letétben kell lennie, míg a fennmarad! 10 szá-zalékának devizákban.

Csökkenni fog az állam-befolyás.

Az állam befolyását lényegesen csök-kentik az új statutumok, amennyiben a kormánynak csak arra lesz joga, hogy kinevezze a Banca Natinala kor-mányzóját, három igazgatóját és há-rem ellenőrt. A bank részvényeiből az állam és a közintézmények a kibo-csátott alaptőkének csak 10 százalékát tarthatják meg. Az ezen maximumon felül részvényeket szkeessziv szériák-ban fogják magánosok részére eladni, még pedig a stabilizációs terv vég-re-hajtására előirt 3 év lejártá előtt. A jegybank részvénytőkét a jelenlegi 1000 millióról 6000 millió lejre emelik, de nem újabb részvények kibocsátá-sa, hanem a tartalékok felhasználása révén. Az 500 lej névértékű részvé-nyeket felülbélyegzés után 3000 lejre fogják felértékelni.

hogy ennek a programnak a végrehaj-tásához szükséges összes egyezménye-ket megküsse.

7. szakasz. A pénzügyminisztérium felhatalmazást kap arra, hogy megkös-se a Banca Nationalával a jelen tör-vényhez tervezetben csatolt kovenciót.

A pénzügyminisztérium beavatkozási joga megszűnik.

Minden egyes részvényes legfeljebb 20 szavazati joggal fog birni, tekintet nélkül a birtokában lévő részvények számára. A részvények névreszólók lesznek és csak román állampolgá-roknak adnak szavazati jogot.

A szabályzat szigoruan körvonalozza a Banca Nationala tevékenységét is. A bank felhatalmazást kap devizatranzak-ciók lebonyolítására, valamint arra, hogy saját tárcájának 25 százalékáig mező-gazdasági váltókat számítoljon le, 100 napon felüli, de maximum 9 hónapi le-járáttal. Joga lesz a Banca Nationalának, hogy belföldön visszleszámitoltassa kincstári bontárcáját, hogy ezáltal is csökkentse átlraszóló kötelezettségeit. Aktív likviditásának növelése érdeké-ben a Banca Nationala a tárcájában lévő kereskedelmi váltókat külföldön is vissz-számitoltathatja, vagy letétbe adhatja.

A kincstári előleg nem halad-hatja meg a kétmilliárd lejt

Ezzel szemben nem lesz joga a Banca Nationalának „non garantit” jellegű adósá-gi folyószámlákat nyitnia, kivéve az alább felsorolt átmeneti kincstári előle-geket. Nem lesz joga a Banca Nationalá-nak arra sem, hogy a szabályzatban leirt kereskedelmi váltókon kívül más ilyen váltókat leszámítoljon. A banknak joga lesz átmeneti előleget folyósítania a kincstárnak azokban a hónapokban, ami-kor az adók behajtása gyengébb.

Az ilyen előleg azonban sohasem ha-ladhatja meg a milliárd lejt és min-den egyes költségvetési év második felében visszafizetendő, illetve nem vihető át még kamatokkal sem egy másik költségvetési évre.

Ezeken az átmeneti kölcsönökön kívül az állam nem vehet fel semmiféle előleget a Banca Nationalától, amelyet arra sem kötelezhet, hogy a jövőben kizárólag ál-lami kötelezettség-lekötése mellett újabb bankjegyeket bocsásson ki. A kötvény-kölcsön formájában folyósított állami előlegek összege nem haladhatja meg a Banca Natinala kereskedelmi tárcájának 20 százalékát.

Tizennégymilliárd lejt fog az állam adóságaiból törleszteni

A stabilizációval kapcsolatban az állam konvenzálni fogja a Banca Nationalánál fennálló adósságait. Az eddig befizetett összeg felül az állam kifizet még 3100 millió lejt, azonkívül az értékezet felértékeléséből származó érték-többletet, amely körülbelül 7900 millió lejt tesz ki. Az állam tehát összesen 11 milliárd lejt fog adósságainak törlesz-tésére fordítani, amely adósságok a követ-kezőképpen oszlanak meg: 10.700 millió régi előlegek, 3.300 millió folyószámla-előlegek és 1000 millió garancia, összesen tehát 15 milliárd. Az állam tehát csak 2 milliárd lejjel lesz adósa a Banca Nationalának, amit a kölcsönből fog amortizálni, a váltópénz kibocsátásakor. Kifi-zeti az állam a Banca Nationalának a népbankok, szövetkezetek és a Creditul Industrial részére folyósított előlegeket. Erre a célra a felsorolt intézmények 15 millió dollárt kapnak a kölcsönből, amelyeket ellenében a kölcsön lejártá előtt beváltandó és kamatozó kötvénye-ket fognak az államnak átadni.

Ötezerlejes papírpénzt is ki-bocsátanak

A külföldi kölcsön dollár-részt az ál-lam letétbe helyezi a Banca Nationalánál és ezzel csökkenteni fogja a külföldi de-vezákban fennálló tartozását is. Ezen az alapon az állam kb. 9 milliárd lejt ér-tekben új bankjegyeket fog kibocsátani. Ezek a bankjegyek 100 lejt névértékűek

A monopoliumok joga az Autonóm Pénztárra száll át

A kölcsön garantálására lekötött mo-nopoljövédelmek kezelésére és az esedé-kes törlesztések, valamint a kamatszól-gdítlások lebonyolítására alakul meg az Autonóm Pénztár, mint teljesen függet-len jogi személy. Ez az intézmény csak törvény útján szüntethető meg az általa vállalt szerződéses kötelezettségek teljes képviseletén. Az állam visszavonha-tatlanul és át nem ruházható módon az Autonóm Pénztárra ruházza az összes

Nemcsak a gyufagyártásnak, de az eladásnak joga is a gyufatörzstre száll át

A jelen törvény felhatalmazást ad az Autonóm Pénztárnak arra, hogy szerző-dést kössön a Svenska Tändsticks Aktie-bolaget társasággal a gyufamonopolium-nak ezen társaság által való kihasználásáról, a mellékelt tervezet sz. III. b. Ugyancsak felhatalmazást kap az Auto-nóm Pénztár arra is, hogy kösse meg az 1929 évi stabilizációs beruházási kölcsönt és annak összege erejéig kötvényeket bo-csátson ki, illetve adjon el a mellékelt szerződés feltételei szerint. Ezek a kötvények és azok szelvényei élvezni fogják az államkölcsönök részére biztosított pri-vilegiumokat és mentesítéseket.

Butorárleszállításra

határoztuk el magunkat, hogy üzemünk munkáit foglalkoztathassuk ha tehát

olcsó és jó butort

Büsendorfer, Stingt, Wirt, Productivge-nossenschaft és Hoffmann

zongorát, pianinót,

akar vásárolni, de sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg

Székely és Réti

butorgyár Rt.

határozott raktárait Hitelesítve egyenként kedvező fizetési feltételek

fognak kezdődni és

a legmagasabb névértékű bankjegy 5000 lejt lesz, az eddigi 1000 lejt helyett. Lehetséges, hogy az új bankjegyek az előlapon a bankjegy papírértékét, a hátlapon pedig a bankjegy arany-értékét fogják feltüntetni.

A jelenleg forgalomban lévő bankjegyek továbbra is érvényesek maradnak.

Hogyan fogják reorganizálni a vasutat

A stabilizációval kapcsolatos hivatalos gazdasági program egyik leglényegesebb pontja a CFR újjáépítése. A javítási munkálatokra és új vonalak építésére 21 milliárd 600 millió lejt, vagyis körülbelül 130 millió dollárt kontemplál a kormány. A szükséges munkálatokat két periódusra osztják 3-3 évi időtartammal. Az első periódusban 45 millió dollárt, a másodikban pedig 85 millió dollárt fognak a vasut újjáépítésére fordítani. Ezt az összeget a legszükségesebb és abszolút produktív beruházásokra szánja a kormány, amely a kölcsönből 35 millió dollárt, vagyis 5.775 millió lejt bocsát a CFR rendelkezésére, később pedig más rendkívüli pénzforrásokból is fog gondoskodni. Ezzel egyidejűleg a CFR 9 millió dollárt fog kapni a kölcsönből, egy olyan alap létesítésére, amelyből a vasut gördülő-anyag szükségletét fogja beszerezni.

állami jövedékek kiaknázásának kizáró-lagos jogát 300 ezer arany dollárt, vala-mint a svéd gyufatörzssel kötött egyez-ményben előírt hasznárrészesedés ellené-ben. Ugyancsak átengedi az állam a kon-cesszió tartamára 30 évre, abszolút tenor-mentesen az állami jövedék tulajdonában lévő összes javakat, ingó és ingatlan va-gyont, amely a koncesszió lejártakor, illetve az Autonóm Pénztár megszűnése-kor visszazár az állam tulajdonába.

A törvényben hivatkozott gyufaszer-ződés fontosabb részei a következők:

A Stab rövidített elnevezés alatt isme-reles svéd gyufatörzst átvelezi magát a: a hogy a szükségletnek megfelelő mennyi-ségű gyufát fog az országban előállítani. A törzst egységes gyufatípust fog be-hozni, amelyet az év végéig dobozonként 2 lejt, a jövő év július elsejéig 2.50 lejt, azontul pedig 3 lejt fog forga-lomba helyezni. Az árakat kétévér-kent revízió alá lehet venni, ha a nyersanyag, vagy a munkabér tekintetében árváltozá-sok állanak elő.

A törzstnek jogában áll a gyufa el-adási szervezetét bármikor megvál-toztatni, a hadirokkantak szerzett jogainak respektálása mellett.

Minden egyes doboz gyufa után a Stab. 1929 december 31-ig fizetni fog az Auto-nóm Pénztárnak 1 lejt, 1930 július else-jéig 1.25 lejt, azontul pedig 1.50 lejt. Az állami hasznárrészesedés, amely negyed-évenként kerül befizetésre, évente nem lehet 3 millió dollárnál kisebb.

Az ezután kibocsátandó köl-csönből is köteles 20%-ot át-venni a „Stab”

Azon koncesszió ellenében, hogy Ro-mánia területén gyufát gyártani és el-adni csak a törzstnek van joga, a Stab kötelezi magát, hogy a stabilizációs köl-csön első kibocsátásából 30 millió dollár névértékű kötvényt vesz át, amelynek ellenértékét legkésőbb augusztus 15-ig köteles befizetni.

Ebből a kötvénypakettből a törzst há-rom éven át egyetlen darabot sem bocsáthat ki és nem adhat el.

A kölcsön kiadásában résztvevő ban-kok, vagy az Autonóm Pénztár kívánsá-gára a Stab köteles minden egyes további emisszióból maximum a kibocsátás név-

értékének 20 százalékáig terjedő kötvény-mennyiséget átvenni, amelyet két évig nem adhat el.

Trotzkij, az orosz Danton

A történelem valóban megismétli ön-magát, csak a korhoz hasonlva: új és eredeti rendezésben. A nagy francia forradalom történetéből tudjuk hogy a forradalom vezetői csak egy ideig pá-lyáztak az ellenforradalmárok fejére, hogy utána egymás fejét dobáltassák bele a hóhér kosarába. Robespierre hóhérbárd alá küldötte Dantont, Dan-ton viszont megígérte Robespierre-nek, hogy követni fogja.

Az 1917-es második orosz forrada-lom vezetői közül minden kétséget ki-záróan Trotzkij az, akinek sorsa és egyénisége bizonyos vonatkozásokban a Dantonéhoz hasonlít. Mint Dantont, őt is tulokán érte el a végzete, amely nek nyughatatlan kritikai szellemével ő is egyik alkatrész lett. Az 1917-es forradalomnak, Lenin mellett, ő volt a lelke és szelleme, ő volt az energiája, költője, publicistája és hadsereg-szer-vezője, hogy alig tíz év leforgása alatt visszakerüljön abba a Szibériába, a honnan tulajdonképeni karrierje kitű-nült, ahonnan az élettogyitlanj kény-szermunka elől sikerült megszöknie és előbb Amerikába, majd Svájcba emigrálnia.

A dantoni sors tehát rajta is betelje-sedett, csak korszerűbb rendezésben: az ő fejét nem meri ellenfele, a ravasz és erős Stalin hóhérekhez adni, hanem számizetésbe, illetőleg emigrációba kényszeríti.

Trotzkij sorsa mindenél szebben és meggyőzőbben bizonyítja azt az igaz-ságot, hogy mindazok, akik egy-egy politikai világnézet felszavai mögött uniformizáltak, egyazon idegrendszerű s szellemű emberek masszáját képez-hik el, mennyire rövidlátók és meny-nyire képzeletnélküliek. A Trotzkij esete azt bizonyítja, hogy a legdogma-tikusabb meggyőződések, amelyek rendszerint az értelem művei, az egyéni temperamentum, az egyéni vérség és az egyéni kultúra spektroskopján keresztül a legellentétebb színezésű sugarakban törnek meg s ezek a suga-ruk csak az idő történelemmé sűrűsödő síkján egyesülnek ismét.

Valóban: Trotzkij és Stalin antagó-nizmusa nem elméleti, nem doktriner szempontokból vált olyan élessé, mint amilyen. Egészen bizonyosan mind a kettő kitűnő marxistának és kitűnő kommunistának vallja magát s ha ennek ellenére mindkettőt egy-egy külön világ választja el egymástól, — ez inkább individuális belső adottságokra vezethető vissza.

Trotzkij, a tájmudivista zsidó ősök leszármazottja, a maga intellektuális fölényével, nyugtalan temperamentu-mával, ideges, túlfűtött fantáziájával és érzésvilágával semmiesetre sem talál-hatott megértőre a paraszti származá-su Stalinban, aki valahogyan egyesí-ti magában Oblomov fatalista tunya-ságot, azzal a robusztus, mozdíthatatlan erővel, amelyet az orosz parasz-tömegek sürtenek magukban s amely végső fokon, legalább is a szívek redői mögött, ellenséget érez a városi pro-letárban, a kommunista párt gesztiku-láló teoretikusában.

Trotzkij a maga zsidó és európai vá-

rosiasságában ösztönös ellenfele a pa-rasztoknak, különösképen annak a közép birtokos parasztrétegnek, amelyet mind közönségesen kuláknak neveznek Oroszországban. Trotzkij Stalinmal szemben Oroszország mesterséges in-dustrializálásának és a városi proleta-riátus hegemoniájának híve és a szov-jetállam fennmaradásának garanciáit egyedül a városi munkásság fegyveres erejében látja. Stalin, a paraszti származású Stalin, ezzel szemben békei akar a paraszttal s nem hajlandó koc-kára tenni a forradalom vívmányait egy esetleges parasztlázadással. De külpolitikai tekintetben is éles ellen-tek választják el a Szovjetországot két kimagasló vezetőt. Trotzkij, aki marxista történelemlátásának élessé-gében egyéni, csaknem művészi intui-ciója is segít, nemrég megjelent köny-vében leszögezte, hogy Európa bolse-vizálása pillanatnyilag nem lehetsé-ges s így Szovjetországnak első-rendű érdeke, hogy a kapitalista álla-mokban a minimumra redukálja propa-ganda-tevékenységét s inkább a gazda-sági összeköttetések kiépítésén és meg-szilárdításán fáradozzék.

Stalin ezzel szemben — zavaros és csaknem érthetetlen ellentmondással-tovább akarja forszírozni a bolsevizta propagandát s a kétkulacos diploma-ciai módszer fenntartásának híve, az a gőccött. Trotzkij Oroszország amerika-nizálásának híve, a földművelést is in-dustrializálni szeretné, ezzel szemben Stalin az orosz parasztság konzerva-tívizmusának hízeleg s a politikai op-portunitás elvét alkalmazza kommuni-ista birodalmában.

Ez a lényege a Trotzkij és Stalin elméleti, doktriner-ellentétének. De mi az elméleti ellentéteken egész bizo-nyosan közrejátszanak, sőt döntően játszanak közre a két politikus között fennálló harc kiélesedésében azok a faji temperamentumbeli és kulturabeli különbözőségek, amelyek a lelkek mé-lyén rendszerint sokkal mélyebb szá-kadékat vágnak, sokkal hatalmasabb gyűlöletek erjesztői, mint az objektív okok.

Trotzkij, az orosz Danton, elkerülte a fejesztést, de kérdés, hogy vajon kevesebb keserűséggel és kevésbé ke-gyetlen tanulságokkal megy-e újabb számizetése helyére, mint Danton a vérpadra ment annakidején. A szen-vedéseket megszokhatta, a megalázza-tásokat még inkább, de kérdés, hogy most, amikor tulajdonképen győzőnek kellene számítanania magát, nem-e écszerű kiábrándultsággal veszi tudomá-sul, hogy legyőztetett. Éles értelmével börtönyre igyekszik meggyőzni ön-magát arról, hogy mindannyian mar-talékaivá leszünk az emberi sors tra-gikus hiábavalóságainak, hogy az egyéni elbukás mitsem jelent a nagy történelmi akaratok és sorsszerűségek hatalmával szemben, kérdés, hogy szí-ve mélyén nem áll-e megrendülten sa-ját sorsának emberi és zsidó-sorsának tragikumai előtt?

Salamon László

A moldova-sza van. Mel Banca Moldo Wienben, ahol gyulást külön-kül nagy sze Moritz Wac zonyítéka, h zontülete néh vezet el neve szoretet, ame a hatalmas b legszivü emb talmas ipari hetó.

De Moritz dősnak vol évtizedes mu Nemes má Ro a zsidó kultu aikus intézm pozott jól m lennének, m nek. Amidőn havában meg nagybeteg M szögeltünk a térszinte es nem gondola téséről. Egys el ijúsága k még egyszeri lelkesedéssel, hangja, amik szélt. Boldog tam neki, ho zsidó kórházb akarunk egy szegény beteg tam még em támogatta vo ő. Azt elhallá átalakított z hatmillió leje rözben ő fedt hogy sikerült szükséges ös iskola érdeme ái, a leányisk tését egy gyó nek tudja be mintaszéri b csinálták; a feremtették é nek derek ip Keren Hjjesz kenyedik E zsidóság jog végm, a hitké dolgát, mások a ki végglátó intézményeket mből épültek ből tartják fe denki Moritz dovai zsidósá mert a hábor Wachtel volt mámai zsidós esát követék bizalomra mé des munkáss nem ismert b nást. Minden mogatására. élettapasztalat társait és sz zsidó atézim menzát hívot Jasi egyetem dovai és besz Nem ismert k lósításánál A gársági elismé delemben a r mellett Morí emlékezetes n történetében. a lecsatolt moru helyzet szolta: „jobb mást, szerete egymásnak, h a zsi a nagy kó mániái zsidós érzelés magab ha együttesen érjük azt a p

Moritz Wachtel

A moldovai zsidóságnak nagy gyásza van. Mehalt Moritz Wachtel, a Banca Moldova igazgatója e hó 4-én Wienben, ahol súlyos betegségére gyógyulást keresett. Nemzetiségre és felekezeti különbségre való tekintet nélkül nagy szeretet vette körül Iasiban, Moritz Wachtelt, aminek legjobb bizonyítéka, hogy Iasi város képviselő-testülete néhány hettel ezelőtt utcát nevezett el nevére. Ez az elismerés, ez a szeretet, amellyel őt körülvették, nem a hatalmas bankvezérnek, hanem a melegsívű embernek szólt, Iasi város hatalmas ipari fellendülése, neki köszönhető.

De Moritz Wachtel a moldovai zsidóságnak volt igazi vezére, amit negy évtizedes munkásságával érdemelt ki. Nemes ma Romániában város amelyben a zsidó kultur, szociális és szociál-gazdasági intézményeknek olyan megalapított jól megszervezett intézményei lennének, mint a jasi zsidó hitközségnek. Amidőn az elmúlt év december havában meglátogattam az akkor már nagybeteg Moritz Wachtelt és elbeszélgettünk a romániai zsidóság helyzete körül. A zsidóság helyzete körül gondolatokat, a zsidó egység képi-téséről. Egyszerű szavakkal mondotta el ifjúsága küzdelmeit a létért, majd még egyszerűbb szavakkal sikereit, de lelkesedéssel, melegséggel esendült fel hangja, amikor a zsidó kórházról beszélt. Boldog volt, amikor elmondottam neki, hogy miket tapasztaltam a zsidó kórházban s hogy mi erdélyiek is akarunk egy zsidó kórházat építeni a szegény betegek számára. Nem hallottam még embert, aki olyan szeretettel támogatta volna a zsidó kórházat, mint ő. Azt elhallgatta szerényen, hogy az általános zsidó kórháznak majdnem hatmillió lejes költségét háromnegyedrészben ő fedezte, csak annyit mondott, hogy sikerült összegyűjtenie neki a szükséges összeget. Az új zsidó népiskola érdemeit egy mérnökre ruházta át, a leányiskola s ipariskola megteremtését egy gyógyszerész barátja érdemének tudja be; az aggok menházának unitaszerű berendezését ismét mások csinálták; a Joint árvaházat mások teremteték és tartják fenn és nevelnek derek iparosokat az árvákból. A Keren Híjesszód akcióiban a veje tevékenykedik. Einhorn igazgató, a szegény zsidóság jogvédelmét Kive OrNSTEIN végzi, a hitközség ügyeit, a szentegylet dolgát, mások és mások, ő semmit. De a ki végiglátogatta ezeket a szép zsidó intézményeket és megkerdezte, honnan, miből épültek ezek az intézmények, miből tartják fenn, ki hívta életbe, mindenki Moritz Wachtelről beszél. A moldovai zsidóság tisztelettel ejti ki nevét, mert a háboru oheh napjaiban Moritz Wachtel volt az az ember, aki köré a romániai zsidóság csoportosult. Az ő tanácsát követték mindenben és erre a nagy bizalomra méltán reálgólt négyévtizedes munkásságával. A regáti zsidóság nem ismert hozzá hasonló bőkezű mecénást. Minden zsidó ügy számíthatott támogatására. Bölcs megfontolással nagy élettapasztalattal választotta meg munkatársait és szervezte és alapozta meg a zsidó intézményeket. Nyomban zsidó menzáit hívott életre Jasiban, mihelyt a jasi egyetem kapuit megnyitotta a moldovai és beszarái zsidó ifjúság előtt. Nem ismert nehézségeket, céljai megvalósításánál a regáti zsidóság állampolgársági elismeréséért folytatott nagy küzdelemben a regáti zsidóság többi vezetői mellett Moritz Wachtel neve is örökre emlékeztetés marad a romániai zsidóság történetében. Amidőn felemlítettem neki a lecsatolt területek zsidóságának szomorú helyzetét, bölcs megértéssel válaszolt: jobban kell megismerjük egymást, szeretettel kell kezét nyújtsunk egymásnak, hogy együttesen vívjuk meg azt a nagy küzdelmet, amely előtt a romániai zsidóság még áll. Munkával, önzetlen magatartással és becsületességgel, ha együttesen megyünk, hamarosan elérjük azt a pozíciót, amely minket minál

román állampolgárt és embert megillet. Ennel a beszélgetésnél többen voltunk jelen barátai, hozzátartozói, akik csodálattal hallgatták ennek a bölcs, melegszívű, igazi zsidónak tanácsát. Hoza igazi vallásos zsidó ház, amelyben hűséggel őrizték meg a zsidó tradíciót és mindig tárva nyitva volt a szegények számára. Kozelei munkássága oly sokirányú és oly gazdag, hogy mellán volt a Kereske-

delmi és iparkamara elnöke. De a városi jólékonysági intézmények mindegyike bőkezű támogatót talált benne és ezért van, hogy Moldova fővárosa, Jasi lakosságát igazi gyász tölti el és ennek a közhangulatnak adott kifejezést Pimen metropolita, amidőn a klérus kíséretében megjelent a gyászoló családnál s adott kifejezést ennek az igazi részvétnak. Jasi városa a maga halottjának tekintti a néhai elhunytat és bizony Cuza városában még

nem volt oly temetés, amelyben a lakosság részvételével olyan igazán és emberien nyilvánuljon meg, mint a Moritz Wachtel temetésén. Az összes középületek, iparvállalatok, jólékonysági és kulturális intézményeken lengő gyászlobogók és drapériák hirdetik egy igaz, munkás zsidó embernek, Moritz Wachtelnek halálát s mi kegyelettel kell megőriznünk emlékét.

Dr. Klein Miksa

Hamis csekkek segítségével 6 milliót vett fel a királyi család betétjeiből a királyi palota soffőrje

Buceuresti-Bukarest, február 7. Az Uj Kelet tud.) A bukaresti hatóságok óriási szenzációjú bűnyügben indították meg a nyomozást. Még három hónappal ezelőtt a Banca Generala pénztáránál rájöttek arra, hogy a királyi család ottani betétjeinél tekintélyes hiányok mutatkoznak. A nyomozást a legnagyobb diszkreció mellett vezették le megállapították, hogy néhány más pénzintézetnél is, ahol a királyi család betétjei vannak elhelyezve, jelentékeny hiányok állapíthatók meg, ame-

lyek minden bizonnyal egy és ugyanazon tettes működése nyomán keletkeztek.

A nyomozás kiderítette, hogy Ovidiu Russu, a királyi ház garázsainak soffőrje, megbízatást kapott az udvartól, hogy a bankoktól a királyi család csekkeire pénzt vegyen fel. Teljes homály fedt azonban, hogy ki hatalmazta fel Russu soffört, hogy pénzt vegyen fel a bankoktól. A sofför természetesen kihasználta a helyzetet, csekkeket hamisi

tott és néhány hónap alatt 6 millió lejfel károsította meg a királyi családot. A soffört azonnal letartóztatták. Kihallgatása alatt azt a vallomást tette, hogy az egész lopott pénzt az Opera egyik bellerimájára költötte, akinek ékszert, prémét és ruhákat vásárolt. A megnevezett balemát a rendőrségnek nem sikerült letartóztatnia, mert az már eltávozott az országból. A bűnös soffört a vacaresti fogházba szállították.

Sándor jugoszláv király amnesztiát adott az összes politikai elítélteknek

Háromtagú bizottságot küldtek ki az agrárreform eredményeinek tanulmányozására. A kisantant gazdasági együttműködésének ügyét előértekezlet fogja tanulmányozni. Megszűnt a kivételes állapot a bolgár határ mentén

Belgrád, február 7. Ma megjelent a hivatalos lapban a király amnesztiarendelete, amely felszértés és államellenes deliktumok kegyelmeben részesítésén kívül kiterjedt sajtóvétségekre is.

A lapok felemlítik, hogy az amnesztia rendelet az új kormány hivatalbalelépésének egyhónapos fordulóján került nyilvánosságra elé.

Belgrád, február 7. A hivatalos lap királyi rendeleteket közöl a nemzetgyűlés igazgatásának likvidálásáról és a bírósági szervezet megváltoztatásáról. Korosec közlekedési miniszter ma rendeletben közölte az igazgatása alá tartozó tisztviselői karral, hogy a jövőben

kötelesek minden vasár- és ünnepnapon templomban megjelenni.

Bécs, február 7. A bécsi távirati iroda belgrádi tudósítójának közlése szerint tegnap királyi rendelet jelent meg amely háromtagú bizottságot biz meg az agrárreform mezőgazdasági eredményeinek tanulmányozására. Jugoszláviának ez égető problémája feltétlenül megoldásra vár, mert a reform nagyszámú mezőgazdasági proletariátust teremtett és hatalmas földterületek bevetetlenül állanak.

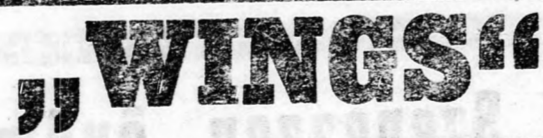
Belgrád, február 7. A kisantant államainak külügyminiszterei elhatározták, hogy az államok gazdasági együttműködését célzó gazdasági konferencia

megtartása előtt előértekezletet tartanak, amelyen áttekintik a javaslatokat és megállapítják a konferencia programját. Az előértekezlet f. hó 11-én lesz Bukarestben. A jugoszláv delegátus, Setyrow, volt demokrata képviselő holnap indul Belgrádból Bukarestbe az előértekezletre. A konferencián, melyet valószínűen májusban fognak megtartani, a külügyminiszterek jelennek meg az egyes államok képviselőitben, megállapítják a gazdasági együttműködés irányvonalait.

Belgrád, február 7. A jugoszláv kormány megszüntette a bolgár határ mentén eddig érvényben volt rendkívüli intézkedéseket.

Hogyan szavazta meg a Kamara a stabilizációs javaslatot

(Buceuresti-Bukarest, február 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Lapunk vezetőhelyén közöljük, hogy a szenátus és kamara ma

délután megszavazta Popovici Mihálynak a lejstabilizációra vonatkozó javaslatát. A kamara ülésének részletes lefolyását a következőkben adjuk:

Jelentéketlen felszólalások után Popovici Mihály betérjesztte a lejstabilizációra vonatkozó egyszakaszos javaslatot. A pénzügyminiszter hosszabb beszédben ismertette a lejstabilizáció körülményeit. Kijelenti, hogy a stabilizációs kurzus a legmegfelelőbb árfolyam, mert ha magasabban állapították volna meg, úgy az revalorizáció, amennyiben pedig alacsonyabban, úgy az devalválást jelentett volna. A kormány Charles Rist megkonzultálása után azt a kurzust választotta, amely a lej belső értékének legjobban megfelel. A 3.10-es kurzus annál is megfelelőbb, mert a számolást is megkönnyíti. Valamivel alacsonyabb a napi kurzusnál, azonban csak olyan lényegtelen eltéréseket eredményez, amelyek a

gazdasági életben semmilyen megrázkódtatást nem fogvak okozni. A font, mely eddig 8.07 és 8.08 között hullámzott, most 8.13—8.13.58, a dollár mely eddig 165—166 volt, most 167.18, a francia frank pedig 6.65 kurzuson áll. Kéri a kamarát, szavazza meg a stabilizációs javaslatot, mely történelmi jelentőségű aktus Románia gazdasági életében.

Szárnyas ember szimfoniája!

A kamara ülése bővelkedett az érde-gadta Popovici Mihály szavait és percekig ünneplte a pénzügyminisztert. Ezután 288 szavazattal egyhangulag megszavazták a stabilizációs törvényjavaslatot.

A kamara ülése bővelkedett az érdekes jelenetekben. Mikor Jorga ment a tribünre, hogy szavazatát leadja, gratulált Maniu miniszterelnöknek. A két politikus hosszasan beszélgetett, mialatt a kamara lelkesen ünneplte a miniszter-nököket.

Bukarestben a stabilizáció híre hatalmas szenzációt keltett. A lapok külön kiadásban számoltak be az eseményről.

Lugojeanu miniszterelnökségi államtitkár holnap Párisba utazik és magával viszi a megszavazott törvényeket és a stabilizációs kurzust, hogy a kölcsönt Párisban végleges aláírassa.

Az Uj Kelet bukaresti munkatársa beszélgetést folytatott Lugojeanu államtitkárrel, aki kijelentette, hogy a stabilizációs kurzus az elképzelhető legjobb, ami semmi változást nem okoz a gazdasági életben. A kormány reméli, hogy az ország gazdasági életét ezután sikerül teljes konszolidáció útjára vezetni.

Corso filmszínházban
3, 5, 7, 9 órakor

Nagybátyja elrabolta a csehszlovákiai számoló csodagyereket. Budapestről jelentik: Kassai jelentés szerint Ivaneso Imrét, az elrabolt 7 éves számoló csodagyereket nagybátyja Gassára vitte, ahova tegnap akadálytalanul megérkezett. A cseh rendőrség mindeztideig nem tett semmiféle intézkedést a gyermekrabló nagybáccsival szemben.

29. február 8.
ig terjedő kövénys
amelyet két évig

on

ellenfele a Pa-
n annak a közép-
ek, amelyet mind
nak neveznek
rotzkij Stalinnai
mesterséges in-
a városi profeta
híve és a szov-
ának garanciái
kasság legyveres
a paraszt szár-
szemben békei
hajlandó koc-
om vívmányait
ilázadással. De
is éles ellenté-
ovjetország
Trotzkij, aki
lásának élessé-
művészi intui-
megjelent köny-
Európa bolse-
nem lehetsé-
országok első-
kapitalista álla-
kedukája propa-
inkább a gazda-
építésén és meg-

zavaros és
entmondással—
ni a bolsevista
acsos diplomá-
nak hívják a
ország amerika-
mivelést is in-
ezzel szemben
ság konzerva-
a politikai op-
azza kommu-

zkij és Stalin
éteinek. De mi
egész bizo-
sőt döntően
olitikus között
ében azok a
és kulturabeli
a lelkek mé-
mélyebb szá-
hatalmasabb
t az objektív

nton, elkerülte
hogy vajon
s kevésbé ke-
egy-e újabb
nt Danton a
jén. A szen-
a megalázta-
kérdés, hogy
ben győzőnek
t, nem-e ke-
eszi tudomá-
es értelmével
eggyőzni ön-
annyan mar-
beri sors tra-
k, hogy az
elent a nagy
orsszerűségei
és, hogy szí-
rendülten sa-
sidó-sorsának

on László.

Elkészült a vádirat a fiatal Stinnes Hugó ellen

Májusban lesz a milliós hadikölcsön-panama bűnyüének a főtárgyalása

(Berlín, február 7. — Az elmúlt fél-
esztendő egyik legnagyobb bűnyüi, de
egyben politikai, közgazdasági és tár-
sadalmi szenzációja a fiatal Stinnes
Hugó milliós hadikölcsön-panamája volt
amely egyúttal záróakkordját is szol-
gálta a háboruban és az inflációs kon-
junktúrában krözusi gazdagságra ju-
tott Stinnes-család vagyoni összeomlá-
sának. A hadikölcsönkötvények bé-
lyegzése körül végzett manipulációt ré-
gebb idő óta figyelték a német ható-
ságok és indítottak is egy lanyha kísér-
letező bűnvádi eljárást, amely szüksé-
gessé tette a fiatal Stinnes Hugó kihall-
gatását, de ekkor még a Stinnes név-
nek olyan varázsa és súlya volt, hogy
a hatóságok nem mertek erőlyesen fel-
lépni Stinnes junior ellen. Jóval kés-
őbbben, amikor már mázsaszámra fej-
gyültek a terhelő bizonyítékok, jött el
az ideje a radikális beavatkozásnak.

Stinnes Hugót letartóztatták s a la-
vina most már elseperle azt az egész
üzleti hálózatot is, melyet a hadiköl-
csönkötvények tranzakciójának lebony-
vultására épített ki Stinnes Közép-
európában, elsősorban Ausztriában és
Romániában. Stinnes Hugo letartóztá-
tása lerántotta a leplet arról a titok-
ról, amelyet a német köztársasági élet
és pénzügy világ beavatottjai már rége-
ny tudtak: hogy a híres Stinnes-vagyon
és dicsőség már a múlté és hogy a fia-
tal Stinnes kétes üzletekkel próbál-
kozott.

Stinnes Hugó letartóztatása után a
francia, a német és a közép-európai
rendőrségek vályelve nyomozták és
bogozták a nemzetközi hálózatu hadi-
kölcson-panama bűnyüét. Közben
olyan nevek kerültek a bűnyü aktaiba
amelyeknek aranycsengésük volt egé-
szén addig a pillanatig, míg a detektí-
vek meg nem jelentek tulajdonosaiknál.
A hosszú és drámai részletekben
bővelkedő vizsgálat után Stinnes Hugó-
t egymillió márká kaució ellenében
szabadlábra helyezték. Újabb hónapok
következtek, míg az államügyész
áttanulmányozta a számtalan kötetre
rúgó bűnyü aktaikat és megszerkesz-
tette a vádiratot. Ez a munka nemré-
giben befejeződött és Stinnes Hugó-
nak és társainak kikézbcsitette a vád-
iratot. Stinnes védője: Alsberg dr. a
nyilatkozatfételre négyheti haladékot
kért, amely idő alatt a külföldön bizo-
nyos perdöntő fontosságú adatokat
akar beszerezni. A főtárgyalás termi-
nuszát előreláthatólag május első felé-
ben tűzik ki.

A Stinnes-panamában készült vád-
irat nyolcvanhat sűrűn gépelt oldalt
foglal magában. Vádlottai: Hugó Her-
mann Stinnes, Nothmann Erich gazdál-

kodó, Grösz Béla kereskedő., Hirsch
Leo kereskedő, Hirsch Jenő, Schneid
József nagykereskedők. A vád sze-
rint a vádlottak szövettekeve tettek ki
sérletet arra, hogy a német birodalmat
két millió márká erejéig megkárosít-
sák. A hatalmas miének beillő vádirat
öt fejezetre oszlik. Az első fejezetben
a hadikölcsön kötvények beváltására
vonatkozó törvényeket, rendeleteket
ismerteti és magyarázza majd ugyaneb-
ben a fejezetben világítja meg azokat
a szabálytalanságokat, és törvényte-
lenségeket, melyeket a vádlottak a
hadikölcsönkötvények bejelentésénél
Franciaországban és Romániában kö-
vettek el. A tényállás ismertetését ott
kezdí, hogy 1920-ba Calmon volt fran-
cia képviselő vezetésével négy francia
állampolgár jelentette be a különleges
német hadikölcsön-bizottságnál régi
hadikölcsön-kötvény állományát, me-
lyek össznévértéke 28 millió márkára
rugott. Egyedül Calmon 15 millió már-
ka névértékű régi kötvényt jelentett
be beváltásra. A német bizottság köz-
jegyzői hitelesítést kért, amit azonban
csak részben, tulnyomórészt egyál-
talan nem vezettek keresztül. 1927
július 20-án a bizottság feljelentést ka-
pott, melyben az állították, hogy a Cal-
mon vezetésével bejelentett kötvények
származási mellékletei hamisak. Az
államügyész nyomozást indított, a
mely Stinnes Hugóhoz vezette őket.
Különt, hogy a kötvénycsaláshoz szük-
séges pénzüsszeget Stinnes Waldov és
Nothman közvetítésével boesátotta a
francia csoport rendelkezésére. Fölszín-
re került a romániai kötvénybejelenté-
sek körüli manipulációk is. 1926 no-
vemberében több romániai bankár 15
millió márká értékű régi-kötvényt je-
lentett be Berlinben beváltásra. A pa-
namisták itt is ugyanolyan módszer-
szerint jártak el, mint Franciaország-
ban. A további nyomozás fényt derít-
tett az üzelmek kulisszatitkaira.

A hadikölcsön-csalás terve Schmiedl
Józseftől indult ki, aki összeköttetésbe
lépett Hirsch Leóval, az utóbbi pedig
a poprádi származású Grosz Bélával.
Mozgásba hozták a dolgot. Nothman
Párisba utazott, majd visszatért Ham-
burgba és fölkereste Stinnes Hugó tí-
kárát, Waldovot.

Üzleti könyvek
legoicsóbban hitelesítéssel
Borosnál

— Waldov, lenne kedve egy millió
márkával 15 milliót keresni? — kér-
dezte.

Waldov elmagyaráztatta magának
a tervet aztán elmondotta Stinnesnek,
aki kedvet kapott hozzá és belépett fi-
nanszírozó társnak. Körülbelül 250000
márkát boesátott rendelkezésükre öt-
venszázalékos haszonrészesedésre.

Ebben az évben is felállítja a népkonyhákat Kolozsvár tanácsa

(Cluj-Kolozsvári, február 7. Az Uj Kelet
tudósítójától.) Régen nem volt olyan ki-
méletlen a tél, mint ebben az esztendő-
ben. A kölvárosok nyomortanyán hihe-
tellen méreteket ölt az inség. Fűtetlen
kőmelegkásokban a sors kítaszítottjai
késégbeesve várják az idő enyhülését,
amely azonban ellenkezőleg napról-napra
kiméletlenebb.

Az elmúlt évben a város ugy próbált a
nyomorgókon segíteni, hogy népkonyhát
állított fel, amely kétszáz-kétszázötven
szegénynek adott ebédet. Ebben az évben
a város gyorssegélyekkel igyekezett segí-
teni a nyomorgókon s naponta sorban
állottak a polgármesteri hivatal titkári
szobájában az élet rokkantjai: öreg, te-
hetetlen asszonyok, munkanélküliek és
magukkal tehetetlen többgyermekes csa-
ládnyák s a város naponta három-négy-

A tényállás kimerítő ismertetése után
az államügyész Stinnes Hugó védeke-
zését boncolgatja. Stinnes Hugó mind-
végig tagadta bűnösségét. Elismeréte
ugyan, hogy mindkét hadikölcsönkö-
vényüzletet ő finanszírozta, de azt állítá,
megengedett, legális üzletekről van
szó.

Az ügyész a főtárgyalásra tízen-
kilenc tanu, azonkívül több szakértő
megidézését indítványozza, köztük
Landsberger Franz bankárét és Dieben
dr. pénzügyi főtanácsosét.

ezer lejt osztott ki felsegélyezésre.

Az egyre fokozódó nyomer arra ké-
szítette a városi tanácsot, hogy az elme-
lt évben sikeresen működött népkonyhát
újbol felállítsa. Ma délután a városi
értekezlet lesz, amelyen résztvesznek a
városi tanács tagjai, valamint a város
jótékonycélu intézményeinek képviselői.
A népkonyhát több mint valószínű, ha
Ipar ucai telenházban állítják fel s
működésének biztosítása érdekében a ta-
nács százezer lejt boesájt rendelkezésre.
A további kiadásoknál fedezetét a né-
gyetek kellene magukra vállalják. Ezen-
kívül a tanács a mészárosok és a pékek
hozzájárulását is kéri fogja, hogy a né-
konyha működését, amelyben két-három-
száz nyomorgó kapna ebédet, legalább
májusig biztosítani lehessen.

Páris gyáraiban, kórházaiban egy napra megállt a munka a villanytelepen kitért tűz miatt

Az áthatolhatatlan délelőtti ködben nem gyuladtak ki a villanylámpák

Páris, február 7. A francia fővárosra
tegnap már a reggeli órákban sűrű, átlát-
hatatlan, a londonihoz hasonló fekete
köd ereszkedett le, mely az egész napon
tartott. Az utcákon esti világítás mellett
is alig lehetett látni és a lakásokban, üz-
letekben és műhelyekben erős világítás
mellett folyt a munka.

Délelőtt fél tíz óra körül azonban egy-
szerre éjjeli sötétségbe borult a város
nagy része. A St. Oueni villanyfejlesztő
telep kábelhólyosodásán ugyanis rövidzárlat
miatt tűz ütött ki, ami az áramszolgá-
latást huzennégy párisi kerületre meg-
szakította. Az egész délelőtt folyamán
tartott a sötétség. A villanytelepen kitért
tűzet a bizottók csak hatalmas erőfeszí-
téssel tudták eloltani. A délutáni órák-
ban a világítási helyzet alig valamivel
javult, mert bár a villanytelep egész sze-
mélyzetét munkába állították, hogy az

áramszolgáltatást újra megkezdhesék,
ez csak igen kis mértékben sikerült.
Estére végül sikerült valamely munkás
hozni az áramfejlesztő tüzemet, de a
Szajna balpartjának egyes részei este is
teljesen villanyfeny nélkül maradtak.

Az egész nap tartó éjjeli sötétség tel-
jesen megváltoztatta a város képét. A
vendéglőkben gyertyák és petróleum-
lámpák égnek. A legtöbb üzlet, gyár és
iroda kegytelen volt a munkát abba-
hagyni és helyiségeit bezárni. Különösen
sok bajt csinált az áramszünet a kórhá-
zakban, ahol a tegnapi kitért tűz operá-
ciókat csak igen kis részben lehetett vég-
rehajtani. A párisi estílapok többéves
késéssel jelentek meg. Az „Intransigeant”
közlése szerint a katasztrófilis áramsa-
kadás a kommunista munkások passzív
rezisztenciájának műve.

Szerezzen örömet gyermekének!

Rendelje meg a legterjedtebb zsidó ifjusági folyóiratot, a

Remény-t

megjelenik egyszer havonta.

Tartalmaz mesét, regényt, szindarabot, verset. Cserkész és rejtvényroval.

Előfizetési ára:

egy évre 240 lej
egy félévre 130 lej

Előjegyzések csakis az Uj Kelet könyvosztálya utján eszközölhetők. Kérjen
mutványszámot 10 lej értékű levélbélyeg ellenében.

Női harisnyák, fehérnemű, kész ruha!
Megérkeztek a legújabb ruhák, seiyem fehérneműek
Harisnya nagy vála szték!
„HERCULES” S.-A.
fiókja
Calea Reg. Ferdinand 13. sz.
Sa ját gyártmány!
Eredeti gyári árak!

Péntek, 1929
Zs
Maro
Marosvásá
napra jobb
hogy minde
intézményei
helyi zsidósá
él.
Egy lelke
lunk a váro
érkezünk. E
tő hideg va
teremben, l
nagy család
120 zsidó sz
ék, munkák
yák jóüzien
jüket. Az
Antalné, a r
rog szolgáló
egyiktől, ma
A zsidó á
kát fejt ki.
helyt akarn
zsidó árvalé
mogatásával
megkezdí
amely az ár
tani.
Nemrég
páholyt, a
ucában van
páholy már
kát fejtett k
közélet irá
jnt majd av
dr. Löwenst
Már m
február 19-
tarházat, am
ban. A város
sej készüj az
kiemelkedő
zsidó közélet
jelentősége
élet szemp
ajutja a g
előadásoknál
míttingeknél
ház gondnok
molták azz
kulturházban
gyar színész
ések már es
tak, mert a
lyiségét mo
A legaktív
ifjusági egy
reazta, am
Hirsch Simo
lett respektá
gának. Az u
új taggal
foltrissülve
fontosabb
dőközéletnek
szó van ró
telos organ
sát vaamint
lyi Barisszia
A „Deboré
cher József
multhéten
lyen, elbatár
vásárhalyi t
ni a cionist

Büro
boroskrakkó
a marosvásá
alatt szüretel
busv
akár vagromé
teres hordókk
Büro
sörgyára T

Zsidó közélet Marosvásárhelyen

Marosvásárhely zsidó közlete napról napra jobban izmosodik. Ha igaz az, hogy minden nép és minden közélet jutalmában él, akkor a marosvásárhelyi zsidóság nagyon intenzív életet él.

Egy lelkes cionistával végigjártunk a városban. A zsidó népkonyhához érkezünk. Epen déli van. Künn dermesz (s) hideg van. Bent a barátságos meleg teremben, hosszú esztalnál, mint egy nagy család, ül együtt Marosvásárhely 120 zsidó szegénye. Foglalkozás nélküliek, munkaképtelen öregek, szegény árva józsef fogyasztják el meleg ebédjüket. Az asztalok között Schwarz Antalné, a négyzet elnöknője sűrű-főrog szolgálatkészen s meg-megkérdezi egyikőtől, másiktól is, hogy mit kíván.

A zsidó árvagondozó is áldásos munkát fejt ki. Most egy foglalkoztató műhelyt akarnak felállítani, ahol 20-30 zsidó árva lány dolgozhat. A Joint támogatásával valószínűleg már tavasszal megkezdik üzemét a kötszövőgyár, amely az árvákot kenyeret fog nyújtani.

Nemrég avatták fel a Bnei Brith páholyt, amelynek a Kossuth Lajos utcában van elegáns klubhelyisége. A páholy már eddig is eredményes munkát fejtett ki s remélhető, hogy a zsidó közélet irányításában fontos szerepet játszik majd a páholy, melynek elnöke dr. Löwenstein Lajos.

Már megemlékezünk arról, hogy február 19-ikén felavatják a zsidó kulturházat, amely a legelső lesz Erdélyben. A város zsidósága nagy lelkesedéssel készül az avató ünnepségre, amely kiemelkedő esemény lesz az erdélyi zsidó közéletnek. A kulturháznak nagy jelentősége lesz a vásárhelyi zsidó közélet szempontjából, mert lehetővé teszi a gyakoribb rendezvényeknek, előadásoknak, estélyeknek, bálóknak és műtársulatoknak. Érdekes, hogy a kulturház gondnokságát már számosan ostromolták azzal, hogy szükség esetén a kulturházban otthont nyújtson a magyar színháznak is. Ezek a megkeresések már csak azért is szükségesek voltak, mert a magyar színház eddigi helyiségeit mozinak alakították át.

A legaktívabb és legjelentősebb zsidó ifjúsági egyesület Vásárhelyen a Barisszia, amely dr. Erdélyi Simon és Hirsch Simon zakékon irányítása mellett respektábilis pozíciót vívott ki magának. Az utóbbi időben a Barisszia 12 új taggal reorganizálta magát s így feltrisszálva napról-napra válik mind fontosabb faktorává a vásárhelyi zsidó közéletnek. Itt említjük meg, hogy szó van róla, hogy a Hifachidut hivatalos szervezetnek a Noárnak kiadását valamint szerkesztését a vásárhelyi Barisszia vállalja magára.

A „Dehora“ kulturregysület dr. Fischer József intervenciójára, aki az elmúlt héten tartott előadást Vásárhelyen, elhatározta, hogy mint a „WIZO“ vásárhelyi tagozata, bele fog kapcsolódni a cionista asszonyok világszerve-

Meglátogattuk a héber ovodát, amelynek felállítását Vas Józsefnek, a lelkes cionistának az érdeme. A gyermekek négy és öt éves apróságok héberül ügyködnek, héberül selypítnek és az óvónő csak héberül beszélget velük.

A somérotthonban vagyunk. Márciusban nagy somérotthonra készülnek. A somérok kézimunkákat, a somérok tárgyakat készítenek az ünnepségre. A 120 nagyszerűen fegyelmezett somér nagyon büszkén beszél a táborozásokról. Nyárra Palesztinába készülnek s Erdély szép völgyeit és hegyeit Libanon oárisainak illatával akarják fel-

csesélni. Az „Aviva“ is szépen működik. Az utóbbi időben jóskertek teadélutánokat rendezett. Egyébként új taggyűléssel akarják feltrisszálni a szervezést. A reorganizált Avivának az aktivitása egyébként nagyon is érezhető a vásárhelyi zsidó közéletben. (h. e.)

Hétfőn veszi kezdetét Párisban a Jövátételi szakértői konferencia

Anglia nem támaszti tulzatos követeléseket Németországgal szemben

Páris, február 7. A jövátételi szakértői konferencia előkészítése folyamatban van. Adashi japán nagykövet ma estélyt ad a japán szakértők tiszteletére, amelyen a francia közélet számos előkelősége is jelen lesz. Holnapra várják az angol, amerikai és olasz delegáció érkezését. A szakértői bizottságok szombaton a francia jegybank kormányzója fogadja aztán ebédet ad a bizottság tiszteletére. A plenáris és bizottsági ülések hétfőn kezdődnek az Astoria-szálló emeleti helyi-

ségeiben. A bizottság elnöke valószínűleg Jougou fogja megválasztani. A bizottság munkálatai előreláthatólag két hónapot vesznek igénybe, tehát kevesebb időt, mint annak idején a Dawes-tervezet tárgyalásai, amelyek teljes három hónapig tartottak.

Poincaré miniszterelnök tegnap hosszasan tárgyalt Parker-Gilbert amerikai jövátételi főbiztossal, aki már felgyógyult könnyebb természetű influenzájából. Parker Gilbert valószínűleg csak a jövő-

hét folyamán utazik Berlińbe.

Páris, február 7. Az angol jövátételi szakértők ma megérkeztek Párisba. Utazásuk előtt a pénzügyminisztériumban előkészítő értekezlet volt, amelyen mint a „Morning Post“ jelenti, az angol szakértők minden elfoglaltság nélkül állták meg a helyzetet és Anglia részére nem kívánják Németországtól nagyobb összegű jövátételt, mint amennyit az Amerika részére fizetendő hadiadósságok végösszege.

Helyén marad Müller Franken birodalmi kormánya

Hindenburg is a kormány maradásá mellett döntött. Ratifikálta a német parlament a Kellogg-egyezményt

Berlin, február 7. A Wolff távirati iroda közli, hogy a birodalmi kormány tagjai ma délelőtti minisztertanácsot tartottak, amelyen behatóan megvitaták a bel- és külpolitikai helyzetet. A minisztertanács megállapította, hogy Guérard közlekedési miniszter visszalépése ellenére a mai helyzet nem alkalmas arra, hogy a kormány visszalépjessen, mert ez kedvezőtlen befolyást gyakorolhatna a jövátételek küszöbön álló megállapítására. A birodalmi minisztertanács után Hermann Müller-Franken kancellár Hindenburg elnöknel jelentkezett kihallgatá-

táson s kifejtette a köztársasági elnök előtt az összminisztérium álláspontját. Az elnök kijelentette a kancellárnak, hogy a kormány álláspontját a legteljesebb mértékben osztja és hozzájárul ahhoz, hogy megfelelő helyettesítések révén Guérard helyét betöltsék a jelenlegi kormány átesortosítása után.

Berlin, február 7. A birodalmi gyűlés tegnap harmadszori olvasásban elfogadta a Kellogg-egyezményt. A szavazás végeredménye 287 szavazat a ratifikáció mellett és 127 ellene. A ratifikációnak ellene szavaztak a német nemzetiek, a

kommunisták, a szervezett szocialisták és a keresztényszocialista parasztpárt. A ratifikáció elfogadása után a birodalmi gyűlés határozata elvette és utasítja a birodalmi kormányt az általános létszerelesség iránt a hatalmaknál és a Népszövetségél történi erőlyes és eredményes intervencióra.

Berlin, február 7. A birodalmi gyűlés ma ülésén Loebbe elnök mellett a weimari köztársasági alkotmány tíz év éltel elfogadási napjának nagy jelentőségét. Loebbe beszédet a birodalmi gyűlés tagjai állva hallgatták végig.

A kisebbségi részvényesek viharos tiltakozásai között zajlott le a Szamosvölgyi Vasut Rt. rendkívüli közgyűlése

Ujraválasztották a régi igazgatóságot és felügyelőbizottságot, amelynek tagjai het évre visszamenőleg kapnák taniémet. Megpeticionálják a közgyűlés összes határozatait

(Dej-Dés, február 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Amint előrelátható volt, a Szamosvölgyi Vasut Rt. igazgatósága által hat év után összehívott első közgyűlés viharos jelenetekben gazdagon folyt le esztörtőkön délben a társaság dési székelyhelyén. A rendkívüli közgyűlést gróf Wass Béla elnök nyitotta meg. Az elnök röviden ismertette a rendkívüli közgyűlés összehívásának okait és előzményeit, majd átadta a szót dr. Bocsi József ügyvédnek, a CFR által delegált adminisztrációnak, aki már ismeretes jelentését terjesztette elő a Szamosvölgyi Vasut Rt. átvételének történetéről és a vállalat vagyonyának kezeléséről.

A jelentést a kisebbségi részvényesek viharos közbeszólásai szakították meg igen sűrűn.

de végül is a közgyűlés mindent tudomásul vett.

Ezután az elnökség meglepetésszerűen tisztújítást rendelt el, holott erre csak rendes közgyűlésnek lenne joga. A közgyűlés a régi tagokat választotta újra, úgy az igazgatóságra, mint a felügyelőbizottságra.

A taniémet megállapítása körül ismét kelt a vihar, mert a közgyűlés hat évre visszamenőleg szavazott meg taniémeteket.

annak ellenére, hogy az elmúlt hat esztendő alatt egyetlen igazgatósági, vagy felügyelőbizottsági ülés nem volt. Az

igazgatóság tagjai részére évi 4000 lejt, a felügyelőbizottság tagjai részére évi 3000 lejt, az elnök részére pedig évi 8000 lejt taniémet szavazott meg a közgyűlés.

A rendkívüli közgyűlés beírása előtt dr. Pop-dési polgármester bejelentette, hogy a közgyűlés valamennyi határozatát megpeticionálja és

Berlin, fogja a bírósághoz azok megsemmisítését, mert a határozatok törvényellenesen hozták meg.

Az állam és a bécsi Schoeller-bankok között megakadt részvénymegváltás tárgyalásokról egyetlen szó sem esett a viharos lefolyású közgyűlésen.

Ma választják meg „Miss Európát“

Páris, február 7. A Le Journal szerkesztőségében ma választják meg tizenhét európai ország reprezentánsai közül Miss Európát. A választás a nyilvánosság legteljesebb kizárásával folyik le. A zsüri összeállítása a lapok közlése szerint legteljesebb biztosítékát nyújtja annak, hogy a választás pár-

atlan lesz s valóban a legszebb lány nyeri el a Miss Európa címet. A zsüriben helyet foglal a résztvevő országok egy-egy kiküldöttje, de saját országának kiválasztott szépségének bírálatánál pontozását nem veszik tekintetbe. A döntés nyilvánosságosztatása a késő esti órákra várható.

Bürger Albert
boroskrakói szőlőgazdaságban termett, a marosvásárhelyi ort. főrabbi felügyelte alatti szőlőit és „WIZO“-el, ellátott elsőrendű minőségű
husvéli fajborok
akár vagyonfeleltetésben, akár pedig 16-700 literes hordókban már most kerülnek eladásra. Eladásokat
Bürger Albert
Sörgyára Targu-Mareş eszközül.

Még mindig csak 100 Lei
Egy métermázsza prima vastag hantott tűzifa házhoz szállítva.
a Stotter-cégnél
Str. Nouă (v. Uj-ucca) 59.
Telefon szám 800.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Kaszner Rezső,
Str. Caroli, 81.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak forrás megjelölésével engedjük meg.

Nagy érdeklődés nyilvánul meg a WIZO vasárnapi előadó-estélye iránt

A cionista nők világszervezete kolozsvári csoportjának, a WIZO-nak vasárnap esti estélye iránt, amelyet az unitárius kollégium dísztermében tartanak meg, az egész városban igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. A rendkívül magas színvonalú estélynek különösen az előadók illusztris személye kölcsönöz sokatlanul vonzóerőt. Az estélyen mindenképp az ősz dr. Jehuda Willensky fog beszélni a különböző zsidó kolonizációk problémáiról, összehasonlítva az argentinai oroszországi és palesztinai zsidó kolonizációk várható eredményeit és kihatását a zsidó nép jövőjére. Dr. Fischer József országgyűlési képviselő a zsidó asszonytársadalom megszervezéséről és feladatairól fog beszélni. Az estély kiemelt eseménye lesz, hogy Kolozsvár közönségéhez hosszú évek óta először fog most szólni a Palesztinából nemrég visszatért dr. Weisburg Chaim, akit joggal lehet fiatalosága ellenére is az erdélyi cionizmus apjának nevezni. A nagyteremben vasárnap este 8 órakor lesz az unitárius kollégium dísztermében.

— A Tomche Jesiva szombatja. Többször beszámolt már az Uj Kelet a Tomche Jesiva egyesület nagy horderejű és jótékony hatásaiban fel sembecsülhető értékű tevékenységéről. A Tomche Jesiva akciója nemcsak a tanulmányi ifjak alapos kiképzése szempontjából bír fontossággal, hanem azért is, mert a támogatás révén meg lehet menteni őket a szegényes koldulástól, ami a zsidóságnak is szegénye. Amint az Uj Kelet már jelentette, a hét szombatján az ország valamennyi orth. hitközségében a Tóra előtt a Tomche Jesiva egyesület javára adakoznak. A kolozsvári ortodox hitközség vezetősége, dr. Sebestyén Józseffel az élén, magáévá tette az ügyet. Az elnök elrendelte, hogy a hitközséghez tartozó összes templomokban és imaházakban ezen a szombaton a Tomche Jesiva egyesület javára adakozzanak a Tóra előtt. Dr. Sebestyén József elnöknek ezt a kívánságát felhívás alakjában is terjesztik a hitközséghez, akik nyilván nem fogják elmulasztani ezt az alkalmat arra, hogy a jesivai nevelés színvonalának emelése érdekében adakozzanak.

— Vaida belügyminiszter és R. Ioanitu belügyi államtitkár a Chemarea bálján. A csütörtök déli expresszrel Kolozsvárra érkező Vaida Sándor belügyminiszter és Ioanitu belügyi államtitkár, akiket az álmáson dr. Popa Ádám vármegyei, Hatieganu Simon rendőrprefektus és a Chemarea vezetői vártak. Az üdvözlésekre Vaida Sándor autósortól követve a városba hajtatott meg, míg Ioanitu államtitkárt dr. Popa Ádám vármegyei prefektus

Létrejött a megegyezés az olasz állam és a Vatikán között

Bern, febr. 7. A svájci távirati iroda római tudósítójának közlése szerint az olasz főváros újságírói körében tegnap megbízható helyről származott információk alapján az a hír terjedt el,

hogy a Vatikán és a Quirinal között létrejött a „Római kérdés” végleges rendezéséről intézkedő egyezmény. A megállapodásokat tegnap parafalták is.

Kolozsváron előállítottak három munkást, akik amnesztiát propogáló röpcédulákat terjesztettek

(Cluj-Kolozsvár, február 7. Az Uj Kelet tud.) Több, mint két hónappal ezelőtt Bukarestben és az ország minden ipari és kulturális központjában amnesztia-bizottságok alakultak azzal a céllal és feladattal, hogy gyűléseken és sajtó útján sürgessék a kormánytól az általános politikai amnesztia kibocsátására tett ígéretének végrehajtását. Annak ellenére, hogy a nemzeti pártok hatalomra jutása előtt minden alkalommal megragadták arra, hogy a politikai amnesztia szükségessége mellet hitvallást tegyen, — mindezek semmisem történtek az amnesztia érdekében. Sőt egészen érthetetlenül, egyes hatóságok letartóztatásba helyezték olyan munkásokat, akiknek nem volt egyéb bűnük, mint az, hogy az amnesztia érdekében agitáltak és olyan röpcédulákat terjesztettek, amelyek az amnesztia-bizottság, tehát igen előkelő társadalmi állású személyiségek felfogását is tartalmazták és tartalmazzák. Azon hatóságok sorába, amelyek ilyen röpcédulákat terjesztő munkásokat letartóztatásba helyeztek, a mai nappal a kolozsvári rendőrség is belépett. A kolozsvári rendőrség közegében délelőtt három olyan munkást állították elő a rendőrségen, akik röpcédulákat terjesztettek, amelyekben a szocialista segélyező bizottság nevében az

amnesztia minél hamarabbi megvalósítását követelik. Az előállított három munkás közül kettőt, Turi Sándort és Futkás Pavelt igazolás után szabadon bocsátották ugyan, de az egyik munkást névszerint Pap Tamást, a sziguranca fogvatartotta, arra való hivatkozással, hogy hónapokkal azelőtt utlevél nélkül járt Oroszországban és ugyancsak utlevél nélkül tért vissza az országba.

A kolozsvári rendőrség és sziguranca közegének ezt a tulbuzgalmát semmi esetre sem értjük, mert hiszen a kormány jómaga is lekötötte magát az amnesztiahoz és hogy egyebet ne említsünk, a mai nappal lett ismeretessé az a rendelet, amellyel a jugoszláv diktatura kormánya teljes politikai amnesztiát adott az összes politikai elítélteknek.

Ugy hisszük, hogy Románia demokratikus kormánya nem maradhat egy diktatórikus kormányzat mögött a politikai amnesztia terén és nem lehet érdeke annak a ferde állapotnak megteremtése, hogy a jelenlegi amnesztia-bizottságok olyan bizottságokkal bővüljenek ki, amelyek az amnesztia érdekében kifejtett agitációjuk miatt börtönbe jutottak amnesztiájának kiharcolását lesznek kénytelenek legelőbb feladatukul kitűzni.

látta vendégül. Három órakor Ioanitu négy kolozsvári párttagjával a Newyorkban tartott megbeszélést. Este a miniszterek a Chemarea nagy-sikerű bálján vettek részt, amely minden évben a legkiemelkedőbb politikai bálja Kolozsvár románságának. Vaida és Ioanitu pénteken este utaznak vissza Bukarestbe.

— Házasság. Niszel Blanka és Heli Ferenc (Cluj) szívesen látják rokonait, jóbarátait és ismerőseiket f. hó 10-én Oradeán tartandó esküvőjükön.

— Elsüllyedt egy olasz vontatógőzös Genovából jelentik: A partvidéken Genova és San Stephano között a viharban elsüllyedt egyik olasz vontatógőzös, melynek személyzetéből háromnak sikerült mentőcsónakba szállania. A mentőcsónak több órányi bolyongás után végre partot ért, de ekkorra a három natróz közül kettő megfagyott és csak a harmadikat szállították el kórházba, szintén eszméletlen állapotban s teljesen megfagyott tagokkal.

— Súlyos repülőszerecséltenség Németországban. Berlinből jelentik: Bennecke schleswig-holsteini városka közelében a német légiforgalmi társaság graf Zeppelin nevű szabad léggömbje lezuhant. A repülőszerecséltenségnek 4 életveszélyes sebesültje van, mert a repülésben résztvevők mindannyian igen súlyosan megsebesültek. A szabad léggömb tegnap délután indult Berlinből, mivel vezetőjének le kellett tennie a léggömbvezetői vizsgát. Az életveszélyesen megsebesült utasokat a bennekei orvosok te kezelés alá, majd be szállították egyik közeli kórházba.

— A szülőket perli a sikkasztó fiu bűnéért a nagyváradi pósthivatal. Nagyváradi tudósítónk jelenti: Még 1926-an történt, hogy Kele József nagyváradi tizenkilenc éves postatisztviselő százhuszonegyezer lejt sikkasztott hivatalában. Kelét a nagyváradi törvényszék sikkasztásért elítélte és a kiskoru büntetését le is töltötte. Ezután katonának vonult be s pár hónap múlva állomáshelyén meghalt. A nagyváradi törvényszékhez az elhalálozott postatisztviselő ügyében az elmúlt napokban furcsa kereset érkezett. A postahivatal ugyanis kártérítési pert indított Kele József szülei ellen a 121 ezer lejt megtérítésére, azzal az indoklással, hogy Kele János kiskoru volt és így az elsikkasztott összegért a szülők felelősek. A mai tárgyaláson dr. Markovits Sándor védőügyvéd elmondta, hogy a kiskoru fiu bűnéért csak abban az esetben lehetne felelőssé tenni a szülőket, ha a postahivatal garancialevelet íratott volna alá velük. Ez nem történt meg s így semmi joga nincs a postának ahoz, hogy egy szegény családtól az elhalt fiu helyett kártérítést kérjen annál is inkább, mert Kele Józsefet jogerősen elítélték és az ítéletet le is töltötte. A törvényszék márciusra halasztotta döntését az érdekes elvi jelentőségű perben.

CSUKAMAJOLAI HELYETT élvezetes csemege a jóízű, kellemes, porajaku Jemalt.

— Magnetikus gyógy mód — telefonon keresztül. Berlinből jelentik: A charlottenburgi esküdtbírótság előtt szombaton egy gyógyító magnezitör

állot, aki egy ötéves différiás gyermeket kezek telefonon keresztül. A telefonba azt kiáltotta: Betegség tárnj el! Az anya vallomása szerint a gyermek két ízben jobban lett az ilyen távkezelés után. Harmadszor azonban merev görcsöt kapott és meghalt, mielőtt a most már előhívott rendes orvos megérkezhetett volna. A tárgyaláson számos orvosszakértőn kívül gyógyító magnezitörök is jelentek meg, akik azt állították, hogy lehetséges az ilyen távhatás. Az esküdtbírótság végül azzal az indoklással mentette fel a vádlottat, hogy nem mutatható ki a szubjektív családi szándék. Ezt az ítéletet a magnezitörök szövetsége most propandacélokra használja fel.

Purgen (Purgó)-Bayer biztos, gyors hatású hashajtó.

— Uj amerikai-kínai kereskedelmi szerződés lépett életbe. Berlinből jelentik: A Wolff távirati iroda washingtoni tudósítója közli, hogy az amerikai szenátus tegnap elfogadta az uj alapokra fektetett amerikai-kínai kereskedelmi szerződést.

— Állandóan ropognak a fegyverek Kabul körül. Londonból jelentik: Peshavari jelentés szerint Ali Achmed Ghan és Habibullah csapatai között állandóak a véres összeütközések. Az ütközetek Kabul közvetlen közelében folynak s a fegyverropogás zaja állandó rémületben tartja az afgán főváros lakosságát.

— Még mindig borzalmas a hideg Törökországban. Angorából jelentik: Konstantinápolyban megszűnt a hóvihár, de a vonatok közlekedését még nem lehetett felvenni. Eyub városának egy részét teljesen betemette a hóvadás s több ház összerokadt az óriási hótömegek sulya alatt. A prefektura segélyeket osztott ki a lakosság között. Törökország e vidékein 1877 óta nem emlékeznek ilyen arányú havazásokra. — A budapesti meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint északi szelekkel és további hőszűréssel igen hideg és száraz időjárás várható. A hőmérséklet Budapesten ma délben —9 fok Celsius.

— Trotzkijt mára várják Konstantinápolyba? Angorából jelentik: Az anatoliai távirati iroda közlése szerint Konstantinápolyban még mit sem tudnak Trotzkij odaérkezéről. Belgrádi jelentés szerint Trotzkijt mára várják Konstantinápolyba.

— Foch marsall erője csökkenőben van. Párisból jelentik: Heitz-Hoyer dr. ma két óra hosszat tartózkodott Foch marsall betegágyánál. Este a tábornagy háziorvosa kíséretében megismételte látogatását s résztvett az orvosi konziliumon. A marsall ereje csökkenőben van, az orvosok ennek ellenére is kielégítőnek tartják állapotát s biznak felépülésében.

— A lengyel parlament is ratifikálta a Kellog-egyezményt. Varsóból jelentik: A szejm mai ülésén harmadszori olvasásban Zaleski külügyminiszter ex pozéja után egyhangulag elfogadták a Kellog-egyezmény ratifikációs javaslatát.

Hirdessen az Uj Keletben

— Izr. is Király uti z...
teken az e...
gyed 6 óra...
kar jö...
telet kereté...
rabbi beszé

— Agyon...
tótát és azt...
el. Szófiából...
dusgazdag...
néhány év...
ségére iolyt...
azzal az ür...
zik, elment...
széd kapub...
észrevette...
vényszéki b...
besompolyo...
maga is bel...
ségét és cs...
kapott revó...
ten azonnal...
tulajdonos e...
a fegyvert...
súlyos sebe...
kórházba. I...
történetek.

Maros...
legforgalm...
helyiség 2...
nára kiad...
elszöndü...
Targu-Mu...

— A kók...
felhívása. N...
Ioan ügyvé...
alatt Kolozs...
nesztia-bizot...
kai elítéltek...
sát tüzte ki...
tegnap több...
bocsátott ki...
számára, an...
zokat az ok...
nek politika...
téséhez ve...
téseket és h...
litikai kérd...
vás — és...
számszámra...
és kintással...
ján a vadlo...
tönbüntetést...
hogya bebi...
egy levelet...
külföldi orsz...
is gyarapito...
mert az agr...
rül mutatko...
minduntalan...
nép között...
Az Acnele-ma...
nak még olya...
parasztforrad...
házba. A kó...
ság meleg f...
szívű és nem...
lakozzék ah...
nek célja a...
Kegyelmezés

— Nagy t...
éjfel Brinnbe...
egy hatalm...
huszere pár...
Ugyanazon...
gyulladt a v...
lete, az Eic...
teljesen lége...
megnehezítet...
hidegben ugy...
csövek befag...
lami kevés v...
teni.

Izr. Istentisztelet. A Ferdinánd király uti zsinagógában i. hó 8-án, pénteken az esti istentisztelet háromnegyed 6 órakor kezdődik a teljes ének-kar közreműködésével. Az istentisztelet keretében dr. Eisler Máttyás főrabbi beszédet mond.

Agyonlőtte a feleségét és a csábítóját és aztán öngyilkosságot követett el. Szófiából jelentik: Hadzsi Grigore gazdasági szófiai malomtulajdonos, aki néhány év előtt házasságba lépett, feleségére folyton féltékenykedett. Tegnap azzal az ürüggyel, hogy vidékre utazik, elment hazulról, de csak a szomszéd kapuban rejtőzködött el. Innen észrevette, hogy jóbarátja, Vasile törvényszéki bíró röviddel távozása után besompolyog házába. A bíró után önmaga is belépőzött a házba, ahol feleségét és csábítóját, akiket in flagranti kapott revolverével lelőtte. Mindketten azonnal szörnyethaltak. A malomtulajdonos erre önmaga ellen fordította a fegyvert, de nem halt meg, hanem súlyos sebesüléssel szállították be a kórházba. Itt még el tudta mondani a történetet, aztán agonizálni kezdett.

Marosvásárhely Főterének legingalmasabb pontján szép üzlethelyiség 2 magazinnal, irodával azonnalra kiadó. Engros és detailizetnek előfordul. — Cim: Goldstein Zs. Targu-Mures, Strada Calarasi 12.

A kolozsvári amnesztia-bizottság felhívása. Néhány héttel ezelőtt Suciu Ioan ügyvéd kamarai dékán elnöksége alatt Kolozsvárt is megalakult az amnesztia-bizottság, amely célul a politikai elítéltek amnesztijának kibarcolását tűzte ki. A kolozsvári bizottság tegnap több száz névreszóló felhívást bocsátott ki az ország intellektuális számára, amelyben felsorolja mindazokat az okokat, amelyek a börtönöknek politikai joglyokkal való megtöltéséhez vezettek. Tíz évig haditörvény székek és hadbíróságok ítéltek politikai kérdésekben — mondja a felhívás — és felületes vizsgálat alapján százszámra juttatták tönkbe vereséssel és kínzással kísértett vallomások alapján a vádlottakat. Évekre szóló börtönbüntetést róttak ki már akkor is, hogyha bebizonyosodott, hogy valaki egy levelet vagy egy újságot kapott külföldi országokból. Az agrárkérdések is gyarapították az elítéltek számát, mert az agrárreform végrehajtása körül mutatkozó szabálytalanságok is minduntalan a hatóságok és a falusi nép közötti összetűzésekre vezettek. Az Anale-marij fegyházban ma is vannak még olyan elítéltek akik az 1907-es parasztfordalom idején kerültek fegyházba. A kolozsvári amnesztia-bizottság meleg felhívást intéz minden jószívű és nemesérzésű emberhez, csatlakozzék ahhoz a mozgalomhoz, amelynek célja a politikai büntetéseket megkegyelmezése.

Nagy tüzek Brünben. Tegnap éjjel Brünben kigyulladt és leégett egy hatalmas cipőraktár, melyben huszezer pár cipő volt felraktározva. Ugyanazon éjjel a hajnali órákban kigyulladt a város egyik híres régi épülete, az Eichorn-kastély, amely szintén teljesen leégett. A tűzoltók munkáját megnehezítette teljes vízhiány. A nagy hidegben ugyanis az összes vízvezeték csövek befagytak és alig lehetett valami kevés vizet az oltáshoz előteremteni.

Közgazdaság

Nagyarányu tranzakciók a nemzetközi növényolajiparban

A haifai Shemen-gyár koncernje megvásárolt több német, francia, román és magyar vállalatot

Berlin, február 7. Érdekes és nagy jelentőségű tranzakció jött létre a napokban a nemzetközi növényolajiparban. Most jelent meg ugyanis a londoni piacon az Eastern Oil Industries Ltd. informatív prospektusa, abból az alkalomból, hogy az angol-palesztinai alapítású tröszt érdekfeszítő csernét, amely nemrég vásárolt össze több keleti és délkelet-európai olajgyárat.

Az Eastern Oil Industries Ltd cég elnevezés mögött tulajdonképpen az 1919-ben alapított Haifai Shemen olajgyár hivatalos nevén a Palestine Oil Industry Shemen Ltd. húzódik meg.

amely 1928 októberében változtatta meg cégét és novemberben 250 ezer fontsterlingről 500 ezer fontra emelte fel alaptőkéjét.

Az Eastern Oilnak eredetileg olaj és szapangyára volt Haifában, azonkívül pedig Délkelet-európában kereskedelmi szervezettel rendelkezett. A vállalat kapacitása 9000 tonna olajilletvény, 3500 tonna növényolaj és 1440 tonna szappan. Az elmúlt év végén a társaság nagyobb hiteket vett fel a berlini A. G. für Osthandeltől reorganizációs és terjeszkedési célokra. Ezzel a tranzakcióval kapcsolatban a vállalat igazgatóságába beválasztották Max Rosenberget, az Eastern and Overseas Products Ltd. igazgatóját, valamint Josef Paensont, a hasonlónevű koncern igazgatóját, amely koncern az Eastern and

Overseas Products Ltd. érdekköréhez tartozik.

A tranzakció révén a tröszt egész sereg olajgyárat vásárolt össze.

A berlini J. Paenson cég Szmirnában vett meg egy gyárat, amelynek kapacitását 18 ezer tonna olajilletvényre, 10 ezer tonna növényolajra, 2000 tonna szappanra akarják emelni. Októberben megszerezte a franciaországi Ivry sur Seine-ben működő S. A. Galtee gyár 3.5 millió frank névértékű egész részvényállományát 128 ezer fontsterlingért. Ugyancsak az Eastern megszerezte a J. Paenson-koncern 233,747 fontsterling értékű nagyobb részvénystokkját, a budapesti Kohner Adolf Magyar Olajművek Rt. 2 millió 475 ezer pengő alaptőkéjének 70 százalékát, továbbá a bukaresti S. A. Pentru Industriile Uleiurilor si Grăsimilor Vegetale Flora, Fort J. Ratner & Fiul vállalat 12 millió lejes részvényállománának 60 százalékát, végül pedig a Paenson-vég bukaresti, illetve balti és szmirnai fiók-vállalatát.

Az aránylag szerény kezdetből nemzetközi hatalommá fejlődött haifai Shemen-gyár trösztjének érdekeltiségeit 410 ezer fontsterlingre becsülik.

amelyek 1928-ra 210 ezer fontsterling bruttó és 171 ezer font nettó nyereséget hoztak. A tartalékokra 50 ezer font levonása után fennmaradó 121 ezer fontból több mint 20 százalékos osztalékot fizet a vállalat.

uton folytatott kereskedelmét, a rendelet szigorúan utasítja a pénzügyi hatóságokat, hogy a jövőben akadályozzák meg az ilyen vándorlatmérők tevékenységét a csatolt területeken.

Házipari szöttekésből és varrottakból kiállítás. A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara felhívja a nagyközség figyelmét arra a kiállításra, amelyet a Nemzeti Házak Központja fog rendezni Negreanu Sabina felügyelete alatt varrottakból és szöttekésből, amiket a breazai házipariskola növendékei készítettek. A kiállítás február 12-19. között lesz a kamara nagytermében (C. Victoriei 51. II. em.). A belépés díjtalan.

Új biztosítási szakkönyv. Pro-rata táblázatok címmel házagpótló biztosítási szakkönyvet jelentetett meg Kertész Márton, a biztosítási szakma alapos szakismerője, régi biztosítási főtisztviselő. A könyv a biztosítási iro-

dák használatára készült és célja az, hogy segédeszközüül szolgáljon az egy évnél rövidebb tartamra szóló biztosítások díjainak kiszámításához. Igen, előnyösen használható az 1-360 napig vagy egy évnél rövidebb tartamra szóló biztosítások díjainak, az ugyanevezett pro-rata temporis díjtételek kiszámításánál. A könyv román, magyar és német magyarázó szöveggel jelent meg és nélkülözhetetlen segédeszköze a biztosítóintézeteknek. A csinos tipográfiai kialakítású könyv ára kötetenként 200 lej és kapható a szerzőnél, Kolozsváron Piata Unirii (volt Máttyás király tér) 9. szám alatt.

Közgazdasági előadás a Magyar-alkalmazottak Szövetségénél. Folyó hó 8-án, azaz pénteken este 8 órakor Ölmacher Andor érdekesítő közgazdasági tárgyú előadást tart Adópolitika címen. Az előadás teljesen ingyenes és vendégeket szívesen fogadnak. Ajánlatos azonban pontosan megjelenni, mert az előadás megkezdésekor az ajtókat lezárják.

Színház - Művészet

A Magyar Színház műsora:

Péntek este 9-kor: Kiss és Kis. (Operette-ujdonság először. A Hamburgi menyasszony szerzőjének legújabb operettje. Beleg Bébivel, Kun Magdával, Tompa Bélával, Ihsász Aladárral. Première hértlet 27 szám. Sorozatszám 254.)

Szombat délután fél 4-kor: Gyurkovics fiúk. Ifjúsági előadás nagyon olcsó helyárrakkal. Kondor Ipolyával Beleg Bébivel, Solyom Győzővel, Tompa Bélával, Ihsász Aladárral. bevezető előadást tart: Kende János. Sorozatszám 255.

Szombat este 9-kor: Kiss és Kis. (Operette-ujdonság, 2-szor. Napi hértlet 25 C. Sorozatszám: 256.)

Vasárnap délután fél 3-kor: Erdésleány. (Kondor Ipolyával. Mérés-kelt helyárrakkal. Szám: 257.)

Vasárnap délután fél 6-kor: Eltörött a hegedűm. (Operette-ujdonság Karácsonyi lívvel, Beleg Bébivel, Kun Magdával, Solyom Győzővel, Tompa Bélával, Ihsász Aladárral. Rendes helyárrakkal. Sorozatszám: 258.)

Vasárnap este 9-kor: Kiss és Kis. (Operette-ujdonság 3-szor. Napi hértlet 26. szám A. Sorozatszám 259.)

Hétfőn este 9-kor: Kiss és Kis. (Operette-ujdonság 4-szer. Napi hértlet 26. szám, B. Sorozatszám: 260.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Pénteken 3-kor, 5-kor és 7-kor: Mézes Vasárnap délelőtt 11-kor: Malec-matiné 15 és 10 lejes helyárrakkal. 1. Malec öngyilkos. 2. Malec szerelmes. 3. Malec nyomoz és 4. Malec gólfjátékos.

A Nemzeti Színház és a Román Opera heti műsora:

Péntek: Szöktetés a szerályból. Szombat: Nincs előadás. Vasárnap délután: Bohémek. hetek.

Dési előfizetőinkhez. Tudomásunkra jutott, hogy illetéktelen egyének az Uj Kelet részére díjakat inkasszálnak. Szükségesnek tartjuk közölni, hogy inkasszó megbízása lapunk részéről kizárólag Singer Zoltánunk, ottani fiókiadóhivatalunk vezetőjénkre van. A jö-

Wells Nagy Világtörténete

most már a félárnál is olcsóbban kapható.

Milliók példányban terjedt ez a külső formájában is nagyszabású mű, mely az emberiség igazi történetét tartalmazza. Nem száraz történetírás ez, hanem megírás módja érdekfeszítő, tebibincselő, mint Wells egyéb munkái:

A többszáz illusztrációval ellátott vászonkötésű mű

ára 960 lej.

Megrendelhető az „UJ KELET” könyvosztályában

Hotel „Terülj asztalkám“

Írta: CATHERINA GODWIN,

De a nagy embertömegben Sin ur egyedül érezte magát. — Felsőhájtott és sejtelen ébredt benne: az igazán nagy ember arra van ítélve, hogy szíve mélyén egyedül maradjon. Oh, micsoda hangzavar és zenebona, oda-lenn a tömeg mormoló áradata, amely felbámul a tetőre. Van egyáltalában elég hely Newyorkban mindazok számára, akik itt összegyűltek, hogy jelen legyenek a nagy eseménynél? A tető felett állandóan keringtek a görgőtűzrel bevilágított léghajók és repülőgépek, a mű diadalmas befejezése valósággal megtévelyítette az embereket és minthogy a tömegnek mindig jelképre van szüksége, Sin ur nevét harsogja, az alapítót, aki rejtőzni igyekezett saját dicsőségeinek ereje előtt.

De hát hol van társa, Top ur?

Első ízben támadt fel Mr. Sinben a hirtelen gyau, melyre becsvágya és hiszága mindaddig nem hagyott időt: talán Mr. Top jönnek látta, hogy egy hábut toljon az előtérbe önmaga helyett, hogy kivonhassa magát az óriási kísérlet felelőssége alól? Talán akkor, az óceánjáró fedelzetén éppen ez a páratlan éles pillantású, különös ember szuggerálta Sin urnak a Terülj Asztalkám gondolatát? Talán csak azért vetette ki rá a hálóját, mert szükség volt kedvező megjelenésére?

A gyanakvó Sin ur levágatott a 23. emeletre, végigjárt a 3008. folyosón belépett magánlakosztályába, lenyomta az Y. billentyűt — azon nyomban beszélni akart Top urral, hadd lássuk, hogyan dolgoznak a magán-detektívek!

Már is kigyúlt a lila fény és felcsendült Mr. Top hangja:

— Ma csak gyűjtse be ön a babért, én még dolgozom!

Mr. Sin lesülyesztette magát a föld alá és magánlityjében a földalatti központhoz száguldott ahol Top ur ott ült az „orgona“ előtt. A hallókészülék fölére volt csatolva. Sasorra merészen meredt előre és egy körtükört forgatótt, amely kaleidoszkopszerűen megmutatta neki az egész tető képét. A képeket felvevő lemezek rögzítették meg.

Ah — ismét újabb találmány! Sin ur ásitott — az ember sehoisem volt biztonságban! Kimerülten hanyatlott egy karosszékre:

— Micsoda siker!!

— Siessen, — sürgette Top ur, miközben egy képre mutatott. — Ide nézz: Éppen kezdődik a tüzijáték, a mely csekély negyedmillió dollárunkba kerül!

Mikor Sin ur felérkezett, harsogó nevetést és tapsorkánt hallott. — Lehetséges? A sötét égbolt ijesztően növekvő emberi képmás borította el, — az ördögbe is — hiszen ez az ő saját feje — kerek és vörös, világító és ringó — hogy vigyorog — a szemek nagy pukkanással kirepülnek a fejből, tüzesőt árasztva, szétrobbannak, száj, orr és fül utána és azután az egész vörös tüzi feje óriási nappá alakul át.

Vidám gondolat — biztosan Mr. O'Neil agyában születt meg! Sin ur magában átkozódott, szörnyű düh fogta

el, hogy mérésezi Mr. Top ilyen gonyt ízni vele!

De laz emberek telragadónaki takáltak a tréiát és az uccákon viharzó kacagás feldobta hullámaikat a tetőig, a hol a Terülj Asztalkám világhírű megalapítója zavartan mosolygott és izzó képét törülgette.

MÁSODIK RÉSZ

A VÉGZET

XX.

Csak három év telt volna el? Mr. Sin úgy érezte, mint ha harminc lett volna!

Egy reggel hirtelen feiriadt nyugtalan féltálmából megnőzte a naptárt, megvizsgálta arcát a tükörben — igazán ő az, ez a petyhüdt, fakó arcu, szomorú pillantású, ősz haja öreg? Sin urnak nem maradt ideje rá, hogy behatóan foglalkozzon a képével — máris fellöbbant a narancsszínű fény: „sürgös!“

Már reggel hétkor ott ült az óriási jelzőkészülék előtt, amelyben minden szál összefut. A hallgatókészülék automatikusan fejéhez simult, a felvevő álladón ott járt az óra előtti és ő csavarta a fogókat, taposta a billentyűket, kiabált, ahogy a torkán kifért és az óhajok egész viharos kara őt uralta, mialatt a borbély elkezdett habot verni az álla körül.

Eleinte becsvágya hajszolta őt a munkára. A magas vendégek közvetlenül neki óhajtották átnyújtani óhajait, mert senki sem kezelte az összeköttetések kapcsolóit olyan ügyesen és diszkrétan, miként ő. Mr. Top jól jósolt, mi mindent nem kínáltak fel a Terülj Asztalkám megalapítójának, hogy dölt hozzá a pénz, hogy jöttek egyre-másra a hálairtok, mily fejedelmi ajándékok töltötték meg kincsesládáját!

De mi mindent is kellett befogadnia szegény meggyötört agyvelejének e három év alatt — azt ki sem lehetett gondolni! Átnézte a mai délelőtti sürgős elintéznivalóinak lajstromát. Megbeszélés Iván herceggel, T. A. T. felügyelőbizottsági ülése, a nemzetközi mérnök-kongresszus résztvevőinek fogadása, a hotelrendőrség főnökének jelentése, a hónapvégi mérleg felülvizsgálása, a repülő-terasz megtekintése stb.

Jaj, ez a narancsszínű jelzés! Folyton ott vibrált az agyvelejében, akár csak a piros, amely sosem alud ki az Orgonán: a szerelm jelzése... haha — Mr. Sin gonyosan nevetett — hogy izzott színtelenül — ő maga azorgban már kiizzott és mások óhajainak áldozatává vált! Mindég ott ülni az Orgona előtt! Ha estére olyannak érezte a lábát, mintha ólomból lenne, akkor az ólomgolyókhöz láncolt gálvarabokra kellett gondolnia, akiket pihető nélkül korbácsoltak munkára.

Ki csönget mint a bolond? Persze. a timori maharadza — természetesen piros jelzés! Pe'lg odalaza tömeghárem vár rá, melybe barátságosan meg is hívta Mr. Sint, a T. A. T. elnökét.

De Mr. Sin nem szolgálhatta ki a maharadzsát, mert a harmadik pince-sorban éppen a villamos számológépeket mutatták be.

Ah, mindig ezek a z újabb és újabb rendszerek! Mr. Sin torkig volt vele, hogy a korszakalkotó ujdonságok központja legyen! Hiszen ugyanis ott ült a forrásnál, ő maga volt minden haladás forrása.

Mégis, ma bámulatraméltóan működött az egész hatalmas üzem, a ke-rekek úgy kapcsolódtak egymásba, hogy élvezet volt nézni! Talán az alkalmazottaknak könnyebb munkájuk volt, minthogy ők csak egy-egy körzetet láttak el, míg Sin urnak az összes körzeteket meg kellett tartania megkínzott koponyájában. Néha már meg sem tudta különböztetni, hogy mi van az agyában és mi odakinn — a fényjelek kavargtak a szeme körül, a jelzőkészülékek zugtak-bugtak? vagy ezek a tarka reflexek az ő fájó fejében villogtak csupán, amely éjjelnappal a vágykielégítő kontaktusok bekapcsolásától zajlott?

El innen! Pihenőre van szüksége, de valahányszor szabadságról beszélt, mindig valami rendkívüli esemény következett be, Terülj Asztalkám nem ismert megállást és minden áldott nap rendkívüli ujdonságok startja volt, a melyeknek lélekzetvesztő tempóját Top ur diktálta.

Oh, az a Top ur! Ő tudta, hogy miért nem vállalja a felelősséget, hogy miért nem ő lett a T. A. T. elnöke; ő csak a beteljesülés gyümölcsét élvezte, a külügyi szolgálatot intézte, a sportembert alakította, antik és modern ünnepeket rendezett, versenydíjak szétosztásával szórakozott, tegeződött a legkülönbözőbb koronás fejedelmekkel, championokkal és egyéb nagyfejuékkal.

A T. A. T. lassan nagy hatalomná nőtt és már tulságosan nagy és erős volt ahhoz, semhogy belső szerkezetét át lehetett volna tekinteni; az egész földkerekséget behálózta száljával és Mr. Sin néha úgy érezte, mintha az összeköttetések szálai az ő meggyötört agyából indulnának ki.

Mr. Top feladata volt az is, hogy naponta tárgyaljon a világsajtóval, hiszen minden ujdonságot a T. A. T. indított világgá s a nagypolitikát alapjában véve a Terülj Asztalkámban csinálták.

Most megszólalt a zsebtelefon Mr. Sin szíve felett — nem, nem — érezte, hogy a végét járja, ő maga kezdett el hevesen csengetni és Top urral akart beszélni.

— Well, — hallotta társának érdes hangját, — felóra mulva visszajövök, — éppen a Mount Everest megmászó-jának fogadtatásán voltam.

No lám, Top ur megint repülőgépen ült és a magassági leadókészülékbe beszélt bele. Hondo hercegének társaságában volt, aki tegnap óta a hotel új csillagának számított.

Sin ur sarkon fordult, tudta, hogy valami nagyon fontosat akart tenni, de hogy mit, az pillanatnyilag nem jutott az eszébe! — Istenem, csak nem

mulasztott megint valami olyan fontosat, mint amilyen a husz zambézi törzsfőnök fogadtatása volt.

(Folyt. köv.)

Rádió műsor

Idő: közép-európai

Szombat, február 9. — Budapest, 9.15: Zenekari hangverseny; 12.20: Gramofonhangverseny; 17.30: Zenekari hangverseny; 19.30: Dohnányi Ernő: »A tanár« c. operájának közvetítése; 22.10: Időjelzés, hírek, időjárás-jelentés. Utána: cigányzene. — Bécs, 17.45: Kamarazene. — Frankfurt 16.35 Régi tánczene; 23: Tánczene. — Katowitz, 20.30: Operett előadás közvetítése Varsóból; 22.30: Tánczene. — Milano, 16.30: Szórakoztató zene; 21: Egy opera közvetítése a Scala színházból. — München, 19.30: Schrammel hangverseny; 22.05: Tánczene. — Prága, 19.30: Schubert: Három a kis-lány c. operettjének előadása; 22.25: Kávéházi zene. — Róma, 17.30: Szórakoztató zene; 20.45: Opera közvetítése. — Varsó, Kálmán: »Cirkuszhercegnő« operett közvetítése.

Péntek, február 8. — Budapest 9.15 Kurina Simi és cigányzenekarának hangversenye; 9.30: Hírek; 12.20: Trio hangverseny; 17.40: Szórakoztató zene; 18.50: Francia nyelvoktatás; 19.25: Rádióamatőr posta; 20.20: Szalon trio hangverseny. Sebő Miklós (ének) közreműködésével; 21.20: Goda Gizella operaénekesnő. Póthy Idus zongoraművész és Albertina Ferrari hegedűművész hangversenye; 20: Időjelzés, hírek és időjárás-jelentés; 21.50: Gramofonhangverseny. — Bécs, 16: Délutáni hangverseny; 17.30: Modern kamarazene; 21: Ésti hangverseny. — Brünn, 12.30: Déli hangverseny; 21: Operettzene. — Frankfurt, 20.15: Karnevál hangverseny; 21.30: Régi és új dalok; Ésti hangverseny. — Hamburg, 20: Egy vidám táncost. — Krakó, 17.55: Hangverseny közvetítése Varsóból. — München, 12.55: Citerahangverseny; 19.30: Hangverseny. — Prága, 21: Hangverseny Penickova Rochova dalénekesnő közreműködésével; 22.20: Tánczene. 30

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej. Álláskeresőknek 30 százalek kedvezmény. Ap óhirdetések díja előre fizetendő jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Garzel

fiararie - vastizlet
CLUJ
(Kolozsvár) P. M. Viteazul 13. szám.
Telefon 10-43

Túzifa

l. o. 80.-, 90.- és 105.- leiert
aprítva, hazaszállítva kapható
Műasztalosárnyár R. T.-nál
Telefon 120.

Raktárhelyiség

száraz, világos, cca 220 m²
kiadó
Malom-ucca 28 szám.

Külvárosban jó forgalmu fűszer üzlet betegség miatt átadó. Érdeklődni Str. Bacuresti 22.
Szabóműhelyhez való teljes felszerelés olcsón eladó. Cim a kiadóban.

SZERKESZ
Ejleli t
KIADÓHIV
Str.
ELŐZET
Pezsz
Cévre
Negyed
Egy hó
X évfol
1929 F
* 5686

A re

A fascizmus egyház papjait kenetek között székesegyházba az 1871-ben egyházi állam de részleteiben Egy felszázzal azzel az aktus állam harca, gének kimond az egységes Ol a pápai állam szinten egyházi lett jönnie, hilt egyházi á A liberális zolt Olaszország is lehetett visszaállításán kilencedik szá mányos gondó következő hus ciális reformo gyobb és leg egyházas s láta.

Az egyházi kori hagyomá osászárig viszi könyvéket, sőt pápának aján idevonatkozó hogy ez az ad s a nyolcadik pák valamely küzdelmekben állam, melye számos császár hogy szuverén korszak — amikor egy rint Cola de szedelembe so Ezerháromszáz Riezi Rómát és az egy ol zett tenpi. Eg s mindenki váta. Cola de kág tartható szentszékkel szomban elb kiszolgáltatta Az ujkor el oász főuri cse hatalma lass A pápák jöve rugott: X. Leo ezer scudira scudi járult, eladásából sze zek legnagyobb elleni küzdele pápa. A következő megerősítésére látszott, hogy mindörökké r a francia for ban rengette letét. A franc pápaságtól Av ban pedig szálta Bolog 1798 elején tak az egyházi már 10-ikén várt és miután a franciák kib ságot. 1800-b